A SZERETET SUGÁROZZON MINDENÜVÉ. MERT SZERETET NÉLKÜL NEM LEHET SEM MUZSIKÁLNI, SEM TANÍTANI, SEM ÍRNI. SZERESSE MINDENKI AZ ÖVÉIT, SAJÁT NÉPÉT ÉS ÉRTÉKEIT, HOGY A MÁSOKÉT IS SZERETNI TUDJA.

(BARSI ERNŐ)

Talentum

AVIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2013 :: 4-5-6 :: JÚLIUS-SZEPTEMBER

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA

2013

TARTALOM

KRÓNIKA:

- Európai szinten a magyar közösségi rádiózás képviselete 4.
- A tudásba kell befektetni: Csath Magdolna Sopronban 6.
- Böjte Csaba és a Don Bosco Szakkollégium 8.
- Egy év, és már „Az Év Ökoturisztikai Létesítménye" 9.
- Széchenyi 222. 10.
- Tűztánc - KTK-s öregdiák fotói 11.

INTERJÚ:

- Erdőmérnökből színész - Gazsó György 12.
- Tudósportré: Kiss Gábor nyelvész 14.

IRODALOM:

- Albert Levente köszöntése és versei 16.

KULTÚRA:

Kutatók Éjszakája 2013. 17.

KRÓNIKA:

- Barcza Attila és Rió 18.
- vitéz Hábel György emlékei - 14. rész 19.
- Simonyi Károly nevével 22.
- GyÍK 22.

HAGYOMÁNYAINK:

- Benedek - nap 23.

HÍRES ELŐDÖK:

- Gidai Erzsébet Emlékülés 24.

IN MEMORIAM:

- Barsi Ernő 25.

SPORT:

-Díjlovas érmek - SMAFC 26.

Hajdani Pupák Üdvözlettel!
Kedves Olvasó!

Ismét új kezekből kerül Ön elé egyetemünk 11. éve megjelenő lapja, a Vivat Academia.

Ahogy főként a szombathelyi campushoz tartozók már a megszólításból észrevehették, némi kötődésem van az egyetemhez, mégis és talán éppen ezért zavarban vagyok.

Zavarban, hiszen a szombathelyi évek óta eltelt negyed században bizony nagyot fordult a világ, s vele együtt az oktatás kereke. Örök diákként katedrán innen és túl ugyan látni vélem a jéghegy csúcsát, a mélyt azonban csak az ismeri, aki óráról órára ott vívja gyönyörű csatáját a tudásért – adja vagy kapja…

Bennem még az a kép él Szombathelyről, ami az Ady-térről volt megismerhető. Túlkoros pupák és egykori Ikervári Kuka szeretete fűz az almamaterhez.

Sopron egészen más kérdés. Szülővárosom hagyományainak egyik legerősebbike a selmeci. Ráadásul úton-útfélen az ember valamelyik kar előtt baktat el. A „Botankerti" séták gyerekkorom emlékeit idézik. A „Közgáz" épületéről mást is tud generációm, mint a ma odajáró ifjak, ráadásul még koptatom is padjait... Az óvóképzőhöz, ahol hétről hétre járom a lépcsőket, megint más kedves szálak fűznek.

Móvár szomorú családi emlék: '56 gyásza, de soproniként úgy érzem, megfosztottságában társ, mint hajdani megyeszékhely. Győrhöz családi szálak fűznek, Fehérvár pedig barátok hazája… Úgyhogy egy kicsit mindenhova köt valami, mondhatnám, minden egyetemi városunkban szeretettel vagyok otthon.

Ezzel a tiszteletteljes szeretettel készítettem roham léptekben a Vivat Academiának jelen számát, sokak segítségével, számítva a jövőben is munkájukra, segítségükre és támogatásukra. Sőt, mégtöbbekére: a szerkesztőség és a diákság segítségére egyaránt. Hogy a lap ne csak olvasnivaló, hanem értékközvetítő is legyen – Mindannyiuk, Mindannyiunk örömére!

Jó olvasást, jó szerencsét!

Frang Gizella

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Berzsenyi Dániel Pedagógiai Kar - Szombathely,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár,
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely,
Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar - Sopron;

XI. évfolyam 4-5-6. szám
2013. július - szeptember

Főszerkesztő: Frang Gizella gizellafrang@gmail.com
Olvasószerkesztő: Orbán Júlia
A szerkesztőbizottság tagjai:
Prof. Dr. Albert Levente lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria bv@geo.info.hu (GEO)
Kleinhappel Miklós kleinhappel@sek.nyme.hu (BDPK)
Dr. Molnár László marmolnar@fmk.nyme.hu (FMK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK))
Dr. Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
Dr. Trojan Szabolcs trojansz@mtk.nyme.hu (MÉK)
Dr. Katona Györgyné tornay@ktk.nyme.hu (KTK)
Dr. Tóth Gábor tgabor@ttk.nyme.hu (TTK)
Dr. Haász Sándor haasz.sandor@bpk.nyme.hu (BPK)
Dr. Velics Gabiella gabriellavelics@hotmail.com (BDPK)
Dr. Jánoska Ferenc janoska@emk.nyme.hu (EMK)

A szerkesztőség címe: 9400 Sopron, Ady Endre u. 10.
Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
Készült a TÁMOP 4.2.2.B -10/1 - 2010 - 0018 számú project támogatásával
ISSN 1589-8091
Példányszám: 500 db
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem

Európai szinten a magyar közösségi rádiózás képviselete

Bölcsészkari tag az AMARC Europe: a Közösségi Rádiózás Világszervezetének Európai tagozata vezetőségében - Velics Gabriella a Montpellier-i élményekről

A Közgyűlés utáni napokon Transradio néven konferenciával folytatódott a program. A Kommunikáció és Médiatudományok Intézeti Tanszék docense számára a legérdekesebb újdonság az volt, amikor az írek bemutatták hogyan épülnek fel az általuk összeállított Certified Community Radio and Media Literacy kurzusok, mely az első ilyen akkreditált képzés az EU-ban. A kurzusok felmenő rendszerben a középiskolát végzett tanulóktól a valódi felnőttképzésig minden korosztály számára biztosítják a médiatudatos szemléletmód elsajátítását, és elméleti valamint erős gyakorlati alapot biztosít a közösségi rádiók műsorkészítői számára.

A konferencia szombati plenáris ülésén (Communication and CommuniACTION: Public goods, social movements and community broadcasters) Varga Dániel és egyetemünk oktatója együttesen tartott prezentációt a magyar közösségi rádiózás helyzetéről, dióhéjban vázolva az eddigi utat a kalózrádiózástól az új médiatörvényig, példákkal illusztrálva a jelenlegi törvényi szabályozásból fakadó nehézségeket. A prezentáció során Dr. Velics Gabriella által elmondott jogi-, hatósági és technikai szabályozásban végbement változásokat Varga Dániel a Tilos Rádió műsorvezetője az általuk használt gyakorlati probléma megoldásokkal és példákkal színesítette. A közönség, mint minden ilyen nemzetközi fórumon, most is érdeklődéssel és figyelemmel kísérte a fejleményeket, - a magyar ügy európai szinten még mindig forró témának számít - a szokatlan és felettébb szemléletes páros prezentációt az AMARC Europe elnöke is külön megdicsérte, az előadókkal néhány rádió- és videó-interjú is készült. A Közgyűlés által kiadott deklarációban is nevesítve került be az egyik magyar probléma: a zenei adatszolgáltatás és a vele járó túlzott adminisztrációs nehézség (minden lejátszott dalról tíz különféle adatot kell feltüntetni egy táblázatban médiahatósági ellenőrzés céljából), mely terhet egy önkéntesek által működtetett, valódi zenei sokféleséget felmutató, több ezer dalt játszó rádióállomás képtelen teljesíteni.

Az AMARC – A Közösségi Rádiózás Világszervezete – egy nemzetközi civil szervezet, mely 1988-as megalakulása óta világszerte segíti a közösségi rádiózás elterjedését, fejlődését, életben tartja az eszmeiséget világszerte. A nemzetközi központ Montreálban van, az európai tagozat 2008-ban alakult Brüsszelben. Az AMARC Europe jelenleg 250 közösségi rádióállomást képvisel, 23 európai országból vannak tagjai, köztük nemzeti közösségi rádiós szervezetek, rádióállomások, egyéni aktivisták. Az AMARC Europe fő tevékenységei között megtalálhatók az EU szintű egyeztetések kezdeményezése, részvétel EU szakpolitikai folyamatokban, mindemellett oktatás, kutatás, programcserék, koprodukciók elősegítése, stb. De a tagok számára az egyik legnagyobb jelentőségű, hogy olyan háttér támogatást nyújt, mely elősegíti a Kelet-, Közép-, és Nyugat-Európai közösségi rádiók közötti együttműködést és szolidaritást, bekapcsolva őket a közösségi rádiózás világméretű mozgalmába, nem feledve, hogy az AMARC a világ számos pontján folytat a társadalom demokratikus átalakulását elősegítő programokat. Az egyik célterület mostanában a mediterrán térség arab államai, ahol a demokratikus átmenet érdekében erősítik és támogatják a közösségi rádiós kezdeményezéseket.

A Community Media Forum Europe 2004-ben Halle-ban alakult azzal a céllal, hogy a harmadik médiaszektort képviselje és erősítse európai döntéshozói szinten, hiszen a médiakoncentráció következményeként már abban az időben előre látható volt, hogy a szólásszabadságot és az információkhoz való szabad hozzáférést korlátozó folyamatok indulnak meg. A harmadik médiaszektor a nem profitorientált médiaszolgáltatásokat jelenti, és eszmeiségében, szervezeti működésében, közvetített műsortartalmában lényegesen különbözik a közszolgálati és a kereskedelmi médiumoktól is. A CMFE brüsszeli székhelyű nemzetközi civil szervezetként és lobbistaként jelen van az Európa Tanács szakmai egyeztetésein, (Steering Committee on the Media and Information Society - CDMSI), javaslatokat, észrevételeket fogalmaz meg az európai szintű ajánlásokhoz, és a közösségi rádiózást reprezentálja mindazon szervezetekben, melyek az információszabadságról, a civil társadalom erősítéséről szólnak. A CMFE hathatós közreműködésével került kiadásra többek között 2008-ban az EP indítványa a közösségi médiumokról,

Az AMARC Europe, a Közösségi Rádiózás Világszervezetének Európai tagozata 2013. május 16-19. között Montpellierben tartotta Közgyűlését valamint egy kétnapos konferenciát 'Transradio' címmel.
Magyarországról hárman voltak jelen a tanácskozáson: Dr. Velics Gabriella (NYME-BTK) a Community Media Forum Europe vezetőségi tagjaként, Kőrös Judit és Varga Dániel a Tilos Rádió képviseletében vett részt a Közgyűlésen.
Egyetemünk oktatóját 2011-ben Cipruson választották a CMFE igazgatói közé, Kőrös Juditot pedig ez a közgyűlés választotta be az AMARC Europe vezetőségébe.
Nagy nemzetközi sikernek számít, hogy most már mindkét európai közösségi rádiós szervezetnél vannak magyarok a vezetőségben, a magyar ügyeket folyamatosan napirenden tudják tartani és közösen tudják képviselni. Ilyen még soha korábban nem volt a hazai közösségi rádiós szektor életében.
Kőrös Judit 2014-2017-ig tagja az AMARC Europe vezetőségének, Dr. Velics Gabriella 2011-14-ig tölti első időszakát a CMFE vezetőségében, és mindketten még egy időszakra választhatók, vagyis a közös munka még kb. 5 évig valószínűsíthető.

a CoE Miniszterek Tanácsának 2009-es deklarációja a közösségi médiumok szerepéről. 2011-ben kezdődött a CMFE Mapping Europe Project, melyben az európai államok médiaszabályozása kerül évente áttekintésre és kritériumok alapján pontozásra, annak megfelelően, hogy milyen mértékben segítik, illetve korlátozzák a közösségi médiumok működését. A CMFE tagfelvételi ügyekkel megbízott vezetője jelenleg Dr. Velics Gabriella. A CMFE jelenleg 25 európai államból 109 tagot számlál. Az 58 szervezeti státuszú tagból 26 nemzeti közösségi rádiós vagy televíziós szövetség, önmagukban is jelentős taglétszámmal. A CMFE-nél lehetőség van társult taggá válni, ezt a státuszt az Európán kívüli tagoknak tartják fenn, jelenleg 18 társult taggal rendelkeznek Afrikából, Ázsiából és Észak-Amerikából.

Ezzel a munkával valójában kinyílt a világ számomra, mind szakmai mind földrajzi értelemben - mondja Velics Gabriella. Az AMARC és a CMFE révén évente három-négy alkalommal utazom és veszek részt külföldi konferenciákon, egyeztetéseken, többnyire meghívásos alapon vagy saját finanszírozással. Mióta Magyarországon leáldozott a valódi közösségi rádiós mozgalom, az „új médiatörvény" óta bekövetkezett változások ellehetetlenítették az önkéntesek által működtetett rádióállomásokat - megszűnt a Berzsenyi Rádió, NYME-SEK egyetemi rádiója is, melynek vezetője voltam - most olyan terepet találtam, ahol szakmai hozzáértésemet valóban értékelik és számítanak rám. Az elmúlt évben egy angol kötetben jelent meg tanulmányom, idén egy európai és latin-amerikai közösségi rádiózást bemutató spanyol kötetben publikáltam, valamint egy szerb nyelvterületen megjelenő publikációm lesz. Szeptemberben készülök Belgrádba, ahol az EU által finanszírozott COST Action IS0906 'Transforming Audiences, Transforming Societies' találkozó egyik kerekasztal beszélgetésében veszek részt. A panel másik szakértője Stefan Lazarevic, a szerb telekommunikációért felelős minisztérium államtitkára lesz. A feladatunk az, hogy négy olyan elemzést értékeljünk, mely a program keretében készült és a közösségi médiarészvételről, a közösségi médiumok társadalomformáló hatásáról szólnak. A COST Action keretében közel 100 kutató dolgozik együtt közönségkutatás témában, valamint közel harmincan foglalkoznak média részvétellel. A programot a Vrije Universiteit Brussel - Free University of Brussels, Centre for Studies on Media and Culture koordinálja. GV, FG

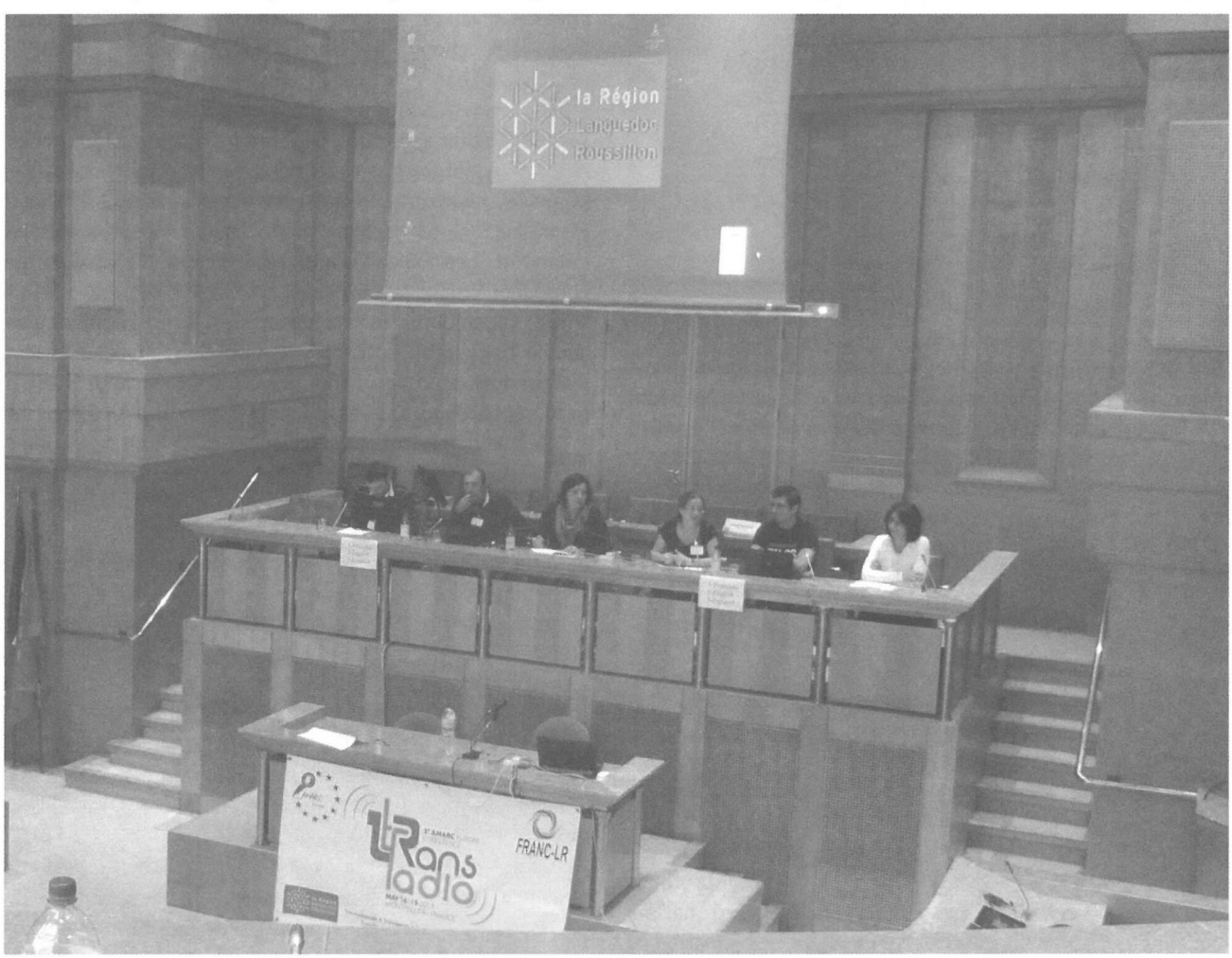

A tudásba kell befektetni.
Csath Magdolna Sopronban: a Honnan és hová?-ról

Bár nálunk a politikus négy évekbe gondolkodik, *a közgazdásznak távlatokban kell látnia – mondta Csath Magdolna soproni előadásán. A professzorasszony állítja: most a periférián maradás útján járunk. Végre meg kellene értenie a politikusoknak, hogy növekedésünk legfontosabb záloga tudásunk, ebbe kell tehát legtöbbet fektetnünk!*

A Nyugat – magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karán működő Közgazdász Klub az idei szemeszter első előadásán – 2013. szeptember 10-én - igazán érdekfeszítő címmel és húzó személyiséggel lepte meg a hallgatóságot. Csath Magdolna egyetemi tanár, a Szent István Egyetem professzora a kiindulópontot kérdésben fogalmazta meg: *„Honnan hová: Süllyedünk vagy emelkedünk?". Ezzel a címmel jelent meg könyve is.*

A hazánk gazdasági helyzetét taglaló estén a professzorasszony hangsúlyozta: a politikai lépések nem mindig hoznak hamar eredményt a gazdaságban, hiszen a politikusok négy években gondolkodnak. Döntéseik következményei pedig gyakran sokkal később érződnek. A stratégiai gazdaságpolitikai változtatásokat előtérbe kellene helyezni.

Jó irányba megyünk – halljuk a politikusoktól, és ez az állítás bizonyos megközelítésben igaz is, hiszen míg az Európai Unió 28 országának összehasonlításában látható, a GDP 2013-ban nem növekedett, Magyarországon fél százalékkal - éves szinten. Azonban ha megvizsgáljuk a volt szocialista tömb országaiból álló régiót GDP tükrében, szembetűnő hazánk lemaradása, mivel negyedéves adatokra bontva már más a kép. Itthon 2002 és 2012 között a gazdasági növekedést jelző mutatószám folyamatos csökkenést jelez az előző évhez képest. A 2002-es 4,4 %-ról 2012-ben eljutottunk 1,7 %-ra.

Sokszor halljuk, hogy munkahelyeket kell teremteni és ekkor megkezdődik a gazdasági növekedés. Az Uniós környezetben a munkanélküliségi ráta vonatkozásában (EU 28: 12,1 %) ugyan kedvezőbb a mutatónk (Magyarország: 10,1%), de ez tételesen nem mutatja az„elvándorlók", vagyis az itthon lakók, de más országokban dolgozók arányát (ők azok, akiknek bár van munkaviszonya, nem itthon adóznak), és nem mutatja a közmunkások számát sem.

Erősödik a mezőgazdaságunk – mondják a politikusok. Csath Magdolna szerint ez még mindig a nemzeti jövedelem kicsiny százalékát teszi ki, és nem elegendő a gazdaság megtámogatásához. Hiába színvonalas az építőiparunk – amire megint csak szívesen hivatkoznak -, ha nincsen elegendő állami beruházás. Úgy látja, hogy a vendéglátás a másik „húzó" terület hazánkban, továbbá növekszik az idegenforgalom.

Hosszú idő óta először nőtt a fogyasztásunk, az importunk, kevesebb lett az exportunk. De fenntartható-e ez a növekedés?

A mai gazdasági szerkezetben nincs elegendő növekedési potenciál, hiányoznak a hosszútávú befektetések – állítja Csath Magdolna.- Manapság hazánkban a munkahelyteremtés betanított bérmunkát jelent, miközben a fejlődés központja Európából Ázsiába tevődik át. Az autós (olcsó összeszerelő munkát kínáló) cégek dominanciája kérész életű sikert hoz. Kutatásokból látszik, hogy azok az országok jobb helyzetűek, ellenállóbbak a válsággal szemben, ahol kevesebb a külföldi tulajdon a gazdaságban, ahol a kis- és közepes vállalkozások sikeresek. Nálunk a KKV-k környezete barátságtalan, nem sikerült fellendíteni ezt a gazdasági szegmenst sem, ráadásul ránk nézve hosszútávon a globalizáció előnytelen. IMD és WEF-kutatás eredményeit ismertetve hangsúlyozta a professzorasszony: Magyarországon motiválatlanok a munkavállalók, kirívóan magas a korrupció, az egészségügy infrastruktúrája gyenge, ahogy az életminőség és a társadalmi kohézió is. Olcsósággal akarunk versenyezni, centralizált döntésekkel, nagy energia- és alapanyag-igényű termékekkel a tudásalapú értékek helyett. Ez az út a periférián maradást hozhatja csak. Ha erősödni akarunk, alapvetően *a tudásba kell befektetni.*

Ezzel szemben a 2012-.es adatok szerint az oktatásra szánt összeg 128 md Ft-tal (9%-kal) csökkent, az egészségügy támogatása 80 md Ft-tal (6%-kal)kevesebb, a kulturális kiadások 18 %-kal csökkentek, de pl. a sportra fordított összegek 12%-kal nőttek!

Többször is kiemeli, hogy Magyarországon a tudás alapú területeknek kellene a legerősebbeknek lenni. Ehhez minden adottságunk megvan. Kutatóintézeteink alkalmasak komoly kutatásokra, kutatóink tudása, tehetsége szempontjából kiválóak.

Tudásmutatóink időbeli alakulása látható a következő táblázatban 2001 – 2013 közötti időszakban

11.ábra. Tudásmutatóink alakulása

Mutatók	2001	2006	2009	2011	2012	2013
Az oktatási rendszer színvonala támogatja-e a versenyképességet?	10	27	31	39	43	46
A természettudományos tárgyak oktatása kellő hangsúlyt kap-e?	3	11	23	38	42	46
Az egyetemi oktatás hozzájárul- e a versenyképesség javításához?	13	29	32	38	35	48
Nyelvi képességek szintje	-	43	41	56	51	54
Információtechnológiai képességek	26	19	23	36	39	48
Felkészült mérnökök rendelkezésre állása	4	11	35	49	35	44

Forrás: Institute for Management Development IMD

Valamennyi mutató esetében pozitív elmozdulás látszik. Külön kiemelendő az, hogy az egyetemi oktatás egyre jobban hozzájárul a versenyképesség javításához.

Nem véletlen, hogy az „agyelszívás" tekintetében szinte a legveszélyeztetettebbek vagyunk. Pedig az ún. nem megfogható „puha" értékrendbeli tényezőkbe kellene minél többet invesztálnunk, hiszen számunkra a K+F (kutatás+fejlesztés)lehetne gazdaságunk legfőbb kitörési pontja.

Meg kell erősítenünk nemzeti kultúránkat, társadalmi tőkénket, nemzeti kohéziónkat , az innovációval, változással szembeni nyitottságunkat. Vállalati kultúránkban újra kell értékelnünk vezetési, szervezési és ösztönzési rendszereinket, üzleti etikánkat és társadalmunk iránti felelősségünket. Nem szabad elfelejteni, hogy a „Kultúra - Értékrend - Vélemények/ attitűdök - Viselkedés" egységes rendszere szorosan összefügg a gazdaság fejlettségével.

a „Kultúra - Értékrend - Vélemények/attitűdök - Viselkedés" egységes rendszere szorosan összefügg a gazdaság fejlettségével

Ott alakul ki tisztességes piacgazdaság, ahol a hatékony kormányzás mellett minimális a bürokrácia, ahol az egymást követő kormányok egymás munkájára építve távlatokban gondolkodnak, és ahol az oktatásra, K+F-re szánják a legjelentősebb állami támogatást! – hangsúlyozta Csath Magdolna.

KC, FG,

Segíteni a szeretet nyelvén -

Böjte Csaba és a Don Bosco Szakkollégium

Isten selejtet nem teremt, minden teremtményével célja van a Legfőbb Szeretetnek – hangsúlyozta Böjte Csaba OFP a soproni Benedek Karon rendezett, szakkollégium-szervezte konferencia előtti sajtótájékoztatón

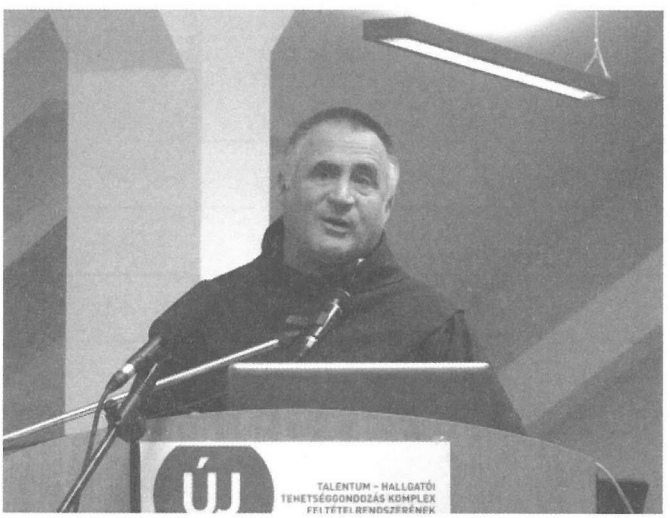

Dr. Bodnár Gabriella szakkollégium vezető és Varga László professzor, rektor-helyettes köszöntőjében a hit-remény-szeretet hármasságának fontosságát hangsúlyozta nemcsak a mindennapi életben, hanem a gyermeknevelés terén is. Katona György házigazda dékán üdvözlő gondolataiban kiemelte a - Sopronban már 110 esztendeje működő - kisgyermeknevelő képzés nemzetformáló erejét. Hangsúlyozta: a pedagógia eredendően az értékátadás művészete, amiben nem mindegy, milyen értékrendet választunk. Don Bosco János olyan szilárd mintát állít elénk, amelyre felnézhetünk. A globalista világ viszont mindent relativizál, azt sugallja, hogy minden viszonylagos.

E gondolatra válaszolt Böjte Csaba atya, amikor a széthulló társadalommal és atomizálódott családokkal szemben a tömörülést, az azonos értékrenden alapuló közösségi létet nevezte követendőnek. Mint mondta, Jézus is közösségeket teremtett, már születése jelei is közösségiek: angyalok jelezték a pásztoroknak, csillag a bölcseknek; Krisztus nem magányos megváltó akart lenni: közösséget formált és hagyott ránk. Visszatekintve államunk 1100 évében élt vezetőinkre, megfigyelhető, hogy a Jézus közösségét valló igazi államférfiak képesek voltak kiengesztelődni a különböző társadalmi erőkkel, mint például Szent László (Erdély védőszentje). Mindenki hallott csatájáról a kunokkal, de aztán letelepíti őket - nemzetünk részévé válóan. Vagy Bethlen Gábor, aki ki tudott békülni a törökkel, de tudott nyitni a császár felé is, mert hazája érdeke ezt kívánta. Reformátusként Pázmány szellemi és levelezőtársa volt, a politikában pedig el tudta simítani az éles ellentéteket a különböző erők között – hangsúlyozta a szerzetes. Nem elég rövid távon gondolkodni a világról, az igazi államférfinak hosszútávú elképzelése kell legyen... Mindannyiunk álma, hogy Tündérkert legyen a Kárpát-medence, de Trianon fájdalmát megélve hogyan tovább? – tette föl a kérdést, majd gyorsan válaszolt is: mindennek megalapozása a kisgyermek-nevelés, és csakis a szeretet nyelvén! A külső erők örvendeznek a zavar láttán, a gonosz lélek azt szeretné, hogy az azonos hazában élők ne bízzanak egymásban! De tudatosítanunk kell végre: arra kaptuk érzékszerveinket, hogy imádkozzunk, lássuk, értsük, dicsérjük és megsimogassuk egymást. Bár eleinte ez nagyon nehéz. Visszaemlékezett a dévai kezdésre, ahol olyan gyerekeket gyűjtött szárnyai alá, akiket sokan még pénzért se vállaltak. A nehézséget emellett a román többség ellenszenve is erősítette, hiszen Déván akkor mindössze 8 % volt a magyarság. Az otthonba azonban befogadtak minden elesettet, rászorulót, nem nézték, ki árva, kinek van ugyan családja, de borzasztó körülményekkel. Nem kérdezték azt sem, ki magyar, ki román. Mára már – mondta Ferenc testvér – jó a viszony a románokkal és a település politikai vezetőivel, hiszen meglátták az otthon szellemi-lelki hasznát, s mostanra már ellenszenv nélkül, mint szükséges jót, még támogatják is.

Jézus is közösségeket teremtett,
már születése jelei is közösségiek:
angyalok jelezték a pásztoroknak,
csillag a bölcseknek;
...
a Jézus közösségét valló igazi államférfiak
képesek voltak kiengesztelődni
a különböző társadalmi erőkkel
...
a gonosz lélek
a bizalmatlanságnak
örül...

A soproni származású Kovács Katalin szalézi nővér a mogyoródi Don Bosco Oratórium életéről, tevékenységéről beszélt, amelyben a „remény pedagógiáját" gyakorolják. Ez megelőző módszert jelent, vagyis megelőzni azt, hogy a gyerek a rossz utat válassza. A don boscoi alapokon álló pedagógiájuk kizárja a büntetést, a megszégyenítést, viszont megnyeri a gyermeket, megnyitja szívét a vallás és az értelem eszközeivel. És nemcsak a gyermeket vezeti, de megnyeri a hozzátartozókat is: a közösséghez tartozó családok együtt töltik a szabadidejük nagy részét.

A Don Bosco Oratorium egyszerre próbál otthon (befogadó), plébánia (hitet tápláló), iskola (életre nevelő) és udvar (gondtalan játszóhely) lenni, ahol évközben programokkal, nyáron táborokkal várják a gyerekeket. A kezeik alatt felnőtt ifjak élete láthatóan a szeretet – ésszerűség – vallásosság hármas egységére épül, s ők azok, akik a következő generációk vezetői lesznek az oratóriumban csakúgy, mint az életben.

A délig tartó előadások utáni kerekasztal-beszélgetéseken a résztvevők tovább boncolták a mai lehetőségeket, miszerint ebbe az atomizálódott és kiábrándult, pénzközpontú, érték

nélküli , nemzeti öntudat-hiányos világba mégiscsak vissza lehet hozni a szeretetet, nagy-nagy türelemmel, kitartással, természetességgel és töretlen hittel. Mert még ma is a szeretetéhség az az éhség, amit ugyan lehet némileg csillapítani, de nem lehet soha kielégíteni!

Frang

EGYETEMI KARÁCSONY

A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM NAGY KÖZPONTI EGYETEMI KARÁCSONYI MŰSORÁT 2013. DECEMBER 17-ÉN, SZERDÁN 18 ÓRAKOR RENDEZIK MEG A KTK AULÁJÁBAN /SOPRON, ERZSÉBET U.9./. A MŰSOR SOK MEGLEPETÉST TARTOGAT ZENEI ÉS PRÓZAI RÉSZLETEK BEMUTATÁSÁVAL.

EGY ÉV -
MÁRIS MAGAS SZAKMAI ELISMERÉS

A Nyugat–magyarországi Egyetem Lignem Látogatóközpontja pontosan egy éve, a „Kutatók Éjszakája" nemzetközi rendezvény alkalmával nyitotta meg kapuit a nagyközönség számára. Az egy éves születésnap legszebb ajándéka az volt, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium, a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Magyar Turizmus Zrt. közösen meghirdetett: **„Az év ökoturisztikai létesítménye 2013"** címet elnyerte.

A díjat a Turizmus Világnapján, 2013. szeptember 27-én, Budapesten adták át. A Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP-1.3.1/07/2/2F-2009-0008) keretében megvalósult látogatóközpont másnap, szeptember 28-án, a Kutatók Éjszakáján nyitotta meg kapuit. Az Universitas Fidelissima Kft. által üzemeltetett impozáns, háromszintes objektum külső megjelenésében, igényes belsőépítészeti és arculatkialakítási megoldásaival példaértékű tervezői és kivitelezői munka.

Emellett egyedi jelleget ad az is, hogy egy egyetem vállalkozott létrehozására és működtetésére. Az ökoturisztikai-családbarát létesítmény működését ezért a Nyugat-magyarországi Egyetem szellemi műhelyei és infrastruktúrája folyamatosan támogatni tudja. A díj a létrehozók szakmai összefogásának az elismerése. A létesítmény tervezőit, kivitelezőit, belső kiállítótereinek tematikus megálmodóit és a szakmai működést dicséri. A háromszintes épületet az egyetem közel 110 éves múltra visszatekintő Botanikus Kertje öleli körbe. Ez a gyönyörű természeti környezet adja az épület legszebb díszét. Az ökoturisztikai-családbarát létesítmény a „zöld egyetem" program keretében az erdő és a fa csodálatos világát, a fatermékek sokoldalú felhasználási lehetőségeit mutatja be

Itt az energetika, a környezetvédelem, a környezettudatos szemléletmód kialakítása szintén fontos célként fogalmazódik meg. A kiállítói helyszínek tematikáját így elsősorban az Erdőmérnöki Kar és a Faipari Mérnöki Kar oktatói, hallgatói alakították ki, de az egyetem valamennyi karának képzési kínálata bemutatkozik.

A korszerű, kreatív, interaktív kiállítóterek minden korosztály számára kínálnak felfedezni valót. A látogatók megismerkedhetnek az egyetem képzési programjával, a szakok specialitásaival, az oktatói, hallgatói sikerekkel, munkákkal. Egyedülálló jelentőségű a Selmecbányáról a Főiskola átköltözésével 1919-ben kimenekített Gerinces Állattani Gyűjtemény, amely több mint 300 preparátum-ritkaságot tartalmaz.

A létesítmény konferencia helyszínei kiválóan alkalmasak hazai és nemzetközi konferenciák, szakmai napok, fórumok, tréningek, kulturális események, találkozók, termékbemutatók lebonyolítására. A szakemberek, oktatók, kutatók és hallgatók számára egyedülálló regionális, országos valamint nemzetközi szintű találkozóhelyet biztosít. Az oktatási és a K+F+I eredmények folyamatos követésével befogadja az új ötleteket, közvetíti a tudományos értékű újdonságokat.

Hoszpodár Katalin

(Nyitva: Hétfő-szombat: 9.00-16.30
Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.)

Széchenyi * 222.

A Legnagyobb Magyar birtokközpontján, Nagycenken, a Magyar Művészeti Akadémia és a Magyar Nemzeti Múzeum emlékezett koszorúzással és ünnepi esttel Széchenyi István születésének 222. évfordulójára. szeptember 21-én, hiszen, ahogy azt Jókai írta: *„A Hunyadyak, Zrinyiek óta nem volt fényesebb név a magyar ég csillagképletei közt; (…) nagy örökséget is hagyott számunkra: szellemének fényes örökségét, a miben mindnyájan osztozunk, mintha mind fiai, testvérei volnánk: azt a dicső példát: hogyan kell a hazát szeretni? Ez örökségünket el ne vesztegessük, el ne adjuk, el ne cseréljük soha."*

Meghívott volt a Nyugat-magyarországi Egyetem is.

A Szélyes Imrétől elhangzó *Széchenyi Imája* méltó kezdete volt az ünnepségnek, mely során az Esterházy-huszárok Széchenyi szobor előtti sorfala között lépdelve koszorúzott többek között Fekete György professzor, az MMA elnöke valamint Csorba László, az MNM főigazgatója .

Már a Kastély dísztermében Szabó András előadóművész valamint Szélyes Imre színművész szólaltatott meg Széchenyihez és Széchenyiről írt prózarészleteket és verseket. Csorba László főigazgató a Reform-kor és a zene kapcsolatát mutatta be érzékletes szavakkal, az Erkel Ferenc Kamarazenekar és a Purcell Kórus előadásában pedig Mozart- művek csendültek föl. Záráskén Szokolay Sándortól játszották az alcíme szerint *Áhitatos, himnikus énekkoszorút a magyarságról. A Gróf Széchenyi István írásai és naplótöredékei nyomán vegyeskarra és vonószenekarra* komponált *Archaikus kantáta* az *Organum Hungarorum* címet viseli. Az erkölcsi megújulásban bízó zenei hangot nemcsak Széchenyi veretes prózája, hanem a lüktető ritmus és a harmadik tételben Himnuszunk zenekari bevezetőjének többször felcsendülő motívuma is erősíti. Sokszoros hitvallás ez: elsősorban a 222 esztendeje született Széchenyi Istváné, másodsorban az itt és most köszöntött zeneszerzőé, akinek Fekete György rövid baráti és művésztársi méltatás után átadta a Magyar Művészeti Akadémia tagozati oklevelét, harmadsorban az előadóké és a befogadó hallgatóságé, hogy a Reform-korban elvetett mag ne csak megfoganjon, de erőteljes szárba is szökkenjék.

„Mindenható bírája a Földnek, a felfoghatatlan Világmindenségnek, aki elé csodálattal és imádattal omlok, és csak gyarlóságomnak és szorongva dobogó szívemnek vagyok tudatában, engedj olyan erényességre és tökéletességre érlelődnöm, amilyenre ember, bűneivel és tomboló szenvedélyeivel e világon csak érhet! Ajándékozd nekem a lélek belső vigaszát és csendes nyugalmát."

(Gróf Széchenyi István)

A 19 esztendeje a magyar irodalmárok, képző- és iparművészek, építészek, zeneművészek, film- és fotóművészek fórumául szolgáló egyesületként létrehozott és most köztestületi rangot kapó művészeti csoportosulásnak, a Magyar Művészeti Akadémiának Szokolay Sándor nemcsak tagja, de egyik alapítója is. Az ünnep tehát többes volt: szólt arról a művészeti köztestületről, mely elődjének tartja az 1825-ben alapított Magyar Tudományos Akadémia Széptudományi Alosztályát, amit 1949-ben a kommunista diktatúra megszüntetett, mert a kommunista párt közvetlen irányítása alá vonta a művészeti életet. Szólt Szokolay Sándor zeneszerzőről, professzor emeritusról, és mindeközben tisztelgett a Legnagyobb Magyar, az MTA-alapító Széchenyi István nagysága valamint emléke előtt.

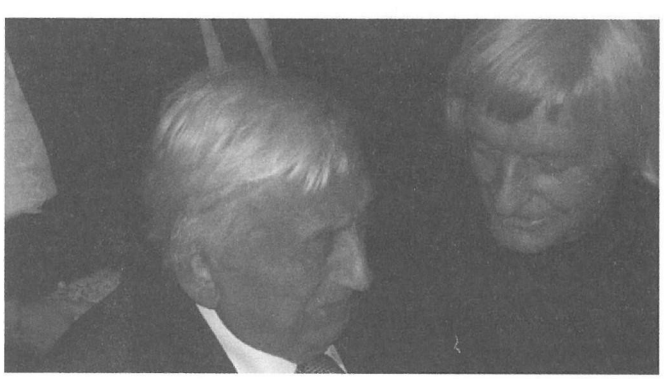

Az est műsora ívesen vezetett a múltból a jelenbe: a reformok idejéből az örök igazságként felragyogó Széchenyi – gondolatokban kiteljesedve, erkölcsi tanításul a ma emberének

-bán

TŰZTÁNC

Nagy László sorai jutottak eszembe a képek előtt állva, egyáltalán nem a cím sugallta hadakozás. Inkább több annál: az, amit a csapkodó sorok látványa és a mögöttük lévő képzet indít meg az emberben. Ahogy a költőben is:

„Tűz
te gyönyörű,
dobogó, csillag-erejű…
Meg az, hogy:
„ihlet, mindenség-gyökerű,"
és persze:
„jegeken győztes-örömű,
ne tűrd, hogy vénhedjünk sorra
lélekben szakállasodva,
hűlve latoló józanságban,
ahol áru és árulás van,
öltöztess tündér-pirosba,
röptess az örök tilosba,
jéghegyek fölé piros bálba,
ifjuság királya,
tűz!"

Pedig a tárlatnak beszédes címe volt: Tűzharc. Horváth Eszter alkotásai sütöttek a falakról. Erőteljes képek, pedig szerzőjük egy mégiscsak törékeny bár határozott fiatal nő, aki illusztrátornak készült, mégis közgazdaságtant tanult Sopronban, aztán elhányta-vetette az élet: túl vitte az Óperencián, egészen New Yorkig. Be egy fotósiskolába, onnan meg az óriásváros tűzoltóságához, hogy fényképeken örökítse meg egy éven át nap mint nap a lánglovagok életét. Lencsevégre kapott pillanataival még a New York Times olvasóit is meghódította. S bár a hazahozott gyűjtemény címe vad és félelmetes, a Közgazdaságtudományi Kar aulájában megrendezett tárlat mégsem csak a hadakozást közvetítette. Sőt!

Mondhatnánk, ugyanúgy „képversek", mint Nagy László csapkodó-pörgő sorai, többet mondanak egy ellesett mozdulatnál. Kezdhetnénk Prometheusznál, aki megadta az életben maradás erejét a gyarló embernek, ellopva az istenek tüzét, a természet erejét. Mely' ha fékevesztett, képes tombolva pusztítani, de avatott kezekben áldás és élet. Sőt: ősidőktől fogva a mély érzelmek, a szenvedély, a szeretet jelképe…

Tűzharc – Horváth Eszter fotókiállításán képek, helyzetek villantak fel: füstölgő romok és füstöt vágó alakok, lángokkal hadakozók. Zuhanó kormos gerendák és izzó tetők alatt kezükben a csáklya vagy éppen a vízsugár tömlője. Arcukon a félelmet elűző felelősség és összpontosított figyelem. Verejtékben úszva is méltósággal teszik a dolgukat. Mert küzdve bíznak. Nem adják fel. Füstös-kormosan is edzők, hogy megtartsák erejüket. Hősies alakok, holott emberek ők is. Ugyanazok maszkban és díszruhában, munkában vagy két riasztás közötti gondtalanabb percekben. Emberek mentés közben, kiégett roncsoknál, és emberek családi körben.

Horváth Eszter képei költői életképek; - látszódjanak diasorban vagy filmen, éppen csak felvillanásra, vagy függve az aula falán, hogy a néző vissza-vissza térjen, és gondolatban esetleg megfogalmazza magának benyomásait, érzéseit a képekről, az emberekről, a fotósról és az általa (is) közvetített világról…

Mert bár a tűz csak virtuálisan: képekben volt jelen alig másfél hétig a soproni campuson, hatása beleégett a látogatók emlékezetébe…

Frang

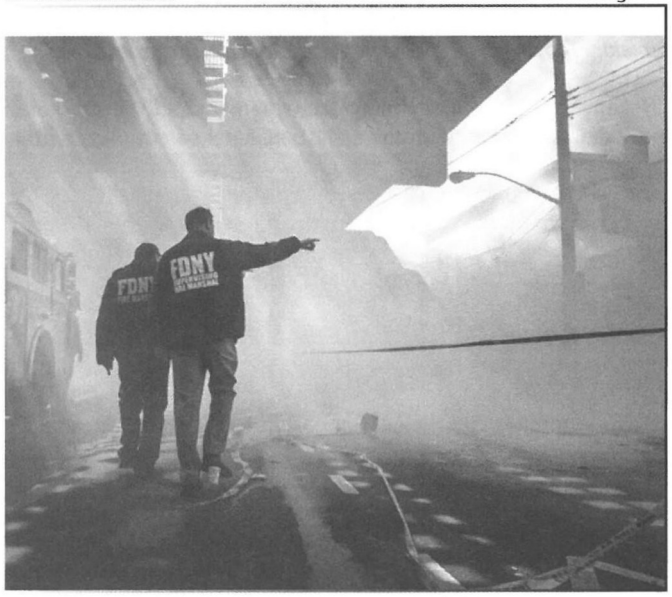

Gazsó György: „Az egyetem ütőerén tartom a kezem"

Erdőmérnökként lett az ország vezető /színházának / színművésze

Gazsó György
1976-1981 Erdészeti és Faipari Egyetem hallgatója;
1981-1983 Nemzeti Színház stúdiója;
1983-1986 a kecskeméti Katona József Színház;
1986-1988 a Szegedi Nemzeti Színház;;
1988-1992 zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház;
1992-1994 szolnoki Szigligeti Színház;
1994-2001 nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház;
2001-2003 Bárka Színház;
2003-2009 Nemzeti Színház;
2009 óta Radnóti Miklós Színház;
Főbb szerepei: *Mefisztó /Klaus Mann regény nyomán/*
Lennie /Steinbeck: Egerek és emberek/
Henrik király /Shakespeare: IV. Henrik/
Asztrov /Csehov: Ványa bácsi/ stb.
Díjak:*Jászai Mari-díj (1997)*
A színházi találkozó legjobb férfialakítás díja (1999)
Színikritikusok díja (1999)
Sík Ferenc-díj (1999)
Vastaps-díj (2000)
Filmszemle-díj (2002)
Ébrenjárók és Kísértések - a filmkritikusok díja (2003)

Gazsó György neve sokaknak ismerősen cseng. Azoknak is, akik az Erdészeti és Faipari Egyetemre jártak a hetvenes évek végén – hiszen a Soproni Egyetemi Színpad legkiemelkedőbb, legaktívabb tagja volt -, és azoknak is, akik rendszeres színházba járók, hiszen emlékezetes alakításokat nyújtott – többek között – a Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színházban, a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színházban, a Nemzeti Színházban és most a Radnóti Miklós Színházban.

- Visszagondolok a közösen töltött időszakra. Te meg tudtál állni egy bokor, egy virág előtt a Botanikus-kertben, és csodáltad percekig. Tényleg ilyen sokat jelentett, jelent a természet közelsége?

- Nekem az erdő mindig nagy szerelmem marad. Középiskolás korunkban sokat kirándultunk a Pilisben, kerékpároztunk, szedtük a gombát, hallgattuk a madarak énekét. Ez ma sincsen másképp. Ahogy időm engedi, futok vagy kerékpárra ülök, és irány az erdő. Nekem ez egyfajta szabadságélményt jelent. Ilyenkor fogalmazódnak bennem a nagy „sorskérdések" vagy éppen a szerepformálással kapcsolatos vívódásaim.

- Mikor döntötted el, hogy Sopronba, az Erdészeti és Faipari Egyetemre erdőmérnöknek jelentkezel?

- Budapesten a Veres Pálné Gimnáziumban jártam. Az amatőr színházi múltam erre az időszakra esik. Az iskolában működött a Klub Színpad, ahol már komoly darabokat adtunk elő Zilahy Tamás vezetésével /aki ma már film- és tv-rendező, egyetemi tanár/ Brechttől, Pilinszkytől, Szabó Lőrinctől. Én azonban a tanár-diák paródiáimmal arattam óriási sikereket, mindenféle jellemet, helyzetet meg tudtam fogni. Biztosak voltak abban az osztálytársaim, hogy színészként tanulok tovább, én azonban az Erdőmérnöki Kart választottam – az erdőhöz való szoros kötődésem miatt.

- Hogy teltek a soproni egyetemi évek?

- 1976-ban lépett be az új reformtanterv. Ez azt jelentette, hogy az alapozó tárgyak /matematika, fizika, kémia/ mellett tanulhattunk vadászatot, állattant, ami miatt romantikusan erdész lesz az ember. Szeretettem ezeket a tárgyakat. Diplomamunkámat Majer professzor úrnál írtam „ Az erdő költészete" címmel. Ez talán már sejtet valamit, hiszen a mérnöki feladatok /ábrázoló geometria/ ellenére ez érdekelt igazán. Akkoriban – a 70-es évek végén - az egyetemen alakult egy lelkes kis csapat, akik színjátszással akartak foglalkozni. Ekkor kértük meg a 60-as évek legendás Egyetemi Színpad vezetőjét, Pápai Lászó faipari mérnököt, hogy legyen a rendezőnk. Itt kezdődött minden, ami ma fontos az életemben.

- Valóban legendásak voltak az Egyetemi Színpad előadásai. Többször díjakat is nyertünk. Te egy Mrozek-darabban villantottad meg színészi képességeidet, a Károlyban, illetve Hubay Miklós: Néró c. darabjának a címszerepét alakítottad. Ekkora hatással voltak Rád ezek a szereplések, próbák, hogy végül pályaelhagyó lettél, és a színészetet választottad!?

- Meghatározó volt az életemben a Soproni Egyetemi Színpad. Ekkor dőlt el, hogy engem a színészet vonz, és hogy színész szeretnék lenni. Sokat próbáltunk, jelmezeket, díszleteket készítettünk, sokszor mentünk versenyekre, ahol legtöbbször „arany" minősítéssel tértünk vissza. Utaztunk a vidéki színházak előadásaira /Kaposvárra, Győrbe/, önálló színházi esteket tartottunk a soproni Petőfi Színházban. Minden szabadidőnket ez töltötte ki.

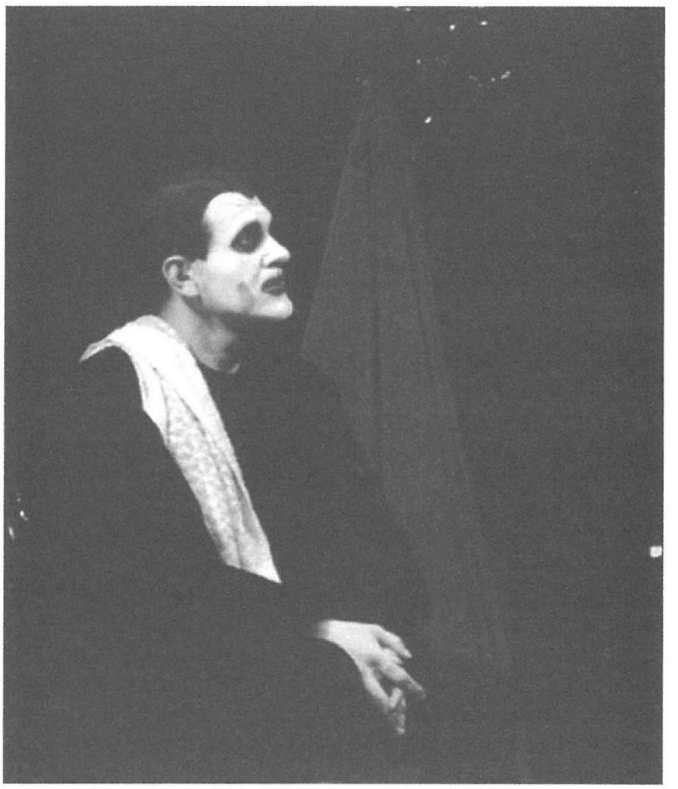

Mefiszto /Zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház/

- Mennyire volt nehéz az az időszak, amíg ismert, elismert művész lettél?

- Nekem is végig kellett mennem azokon a lépcsőfokokon, mint a kollégáimnak. Kezdtem a Nemzeti Színház Stúdiójában, aztán vidékre kerültem, kisebb szerepeket kaptam, s majd elérkezett a „nyíregyházi korszak", amikor végleg magamra találtam.

- Melyik színházi szerep volt számodra a legkedvesebb?

- Nehéz lenne egyet kiválasztani, de több kedvenc is volt. Pl. Az Egerek és emberek-ben Lennie szerepe vagy a Bárka Színházban Kárpáti Péter Díszelőadása, ahol Hőgyes Endrét alakíthattam, aki a kísérleti orvostudomány kiemelkedő kutatója volt. Zalaegerszegen én játszhattam el először az országban Mefisztó címszerepét. Ez is nagy élmény volt.

- A színművészek munkája elsősorban a rendezőkéhez kapcsolódik. Kikkel szeretsz együtt dolgozni?

- Örültem, hogy Jordán Tamás hívott az új Nemzeti Színházba, de rajta kívül Mohácsi János, Vándorffy László, Valló Péter, Szász János is mindig számítanak rám.

- Emlékezetes marad számomra az a szavalóverseny, amikor itt az egyetemi KISZ-házban, Radnóti Miklós: Tajtékos ég c. versét mondtad. Az utolsó soroknál: „Cigarettát sodrok magamnak: élek" borzongás futott rajtam végig, s ma is hallom réveteg, mélázó szavaidat. Szoktál-e verset mondani a színészet mellett?

- Én elsősorban a színpadon érzem jól magam, nem a pódiumon. Ritkán mondok verset, akkor is többnyire barátaimnak /kiállítás megnyitókon, erdészeti rendezvényeken/.

- Hogy telt a nyarad, tudtál pihenni?

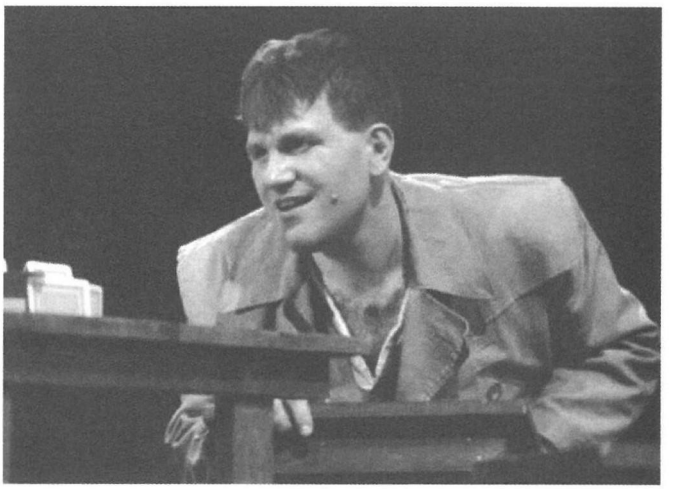

Steinbeck: Egerek és emberek (Lennie szerepében)

- Munkával töltöttem, hiszen leforgattuk a Társasjáték következő részeit, aminek október 6-án lesz a bemutatója az HBO-n, elmondhatom, hogy az utóbbi évek egyik legnagyszerűbb alkotása. És a Munkaügyek c. reality készítésében is részt vettem. Pihenésre csak pár nap jutott Szalafőn, kedves őrségi házikónkban és környékén.

- Visszatérve az egyetemre: volt-e olyan pillanat az életedben, amikor a színészetet és az „erdészetet" össze tudtam magadban kapcsolni??? Mennyiben volt érdekes /jó/, hogy Te erdőmérnökként lettél színész?

- Én még ma is „az egyetem ütőerén tartom a kezem", a barátaimtól, évfolyamtársaimtól nem szakadtam el színészként sem. Az egyetemről ma is mindent tudok. Kedves barátom, évfolyamtársam Bartha Dénes már professzor az egyetemen, gyakran találkozunk. Mi nem 5 évenként, hanem évente tartjuk az erdész találkozóinkat. Amikor időm engedi, mindig megyek. Régebben még szalonkavadászatokra is jártunk a barátaimmal, de ez is még a mai napig tart, igaz, hogy már védett állat a szalonka, de az együttlétek megmaradtak. Tagja vagyok az Országos Erdészeti Egyesületnek, a Madártani és Természetvédelmi Egyesületnek. Mai napig kapom az Erdő c. szaklapot. Hálás vagyok a sorsnak, hogy olyan nagyhírű egyetemre járhattam, mint az Erdészeti és Faipari Egyetem. Nagyon szerettem ott lenni, hiszen emberi léptékű volt: az egész város, az Alma Mater, a hagyományok. Életem talán legszebb 5 éve volt.

Orbán Júlia

Mefisztó (Göring: Borhy Gergely)

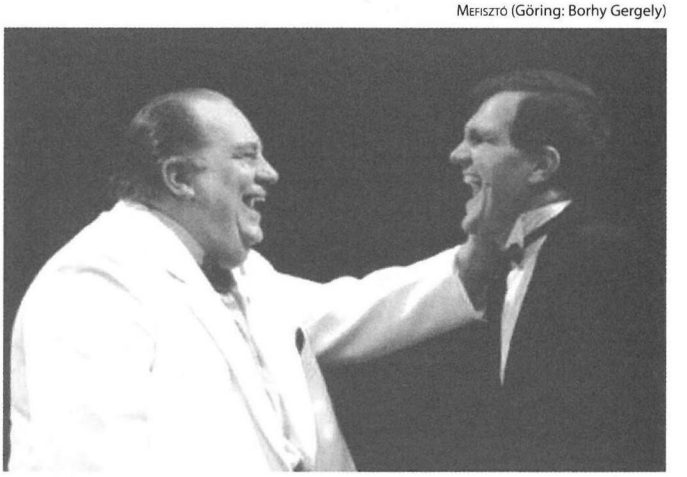

Tudósportrék:

Kiss Gábor nyelvész, szótárszerkesztő, könyvkiadó

Hogyan kerül egy nyelvész a sorozat bemutatottjai közé?– vetődhet föl a kérdés az olvasóban.
Nos, azon túl, hogy a magyar nyelv rendíthetetlen kutatója, ápolója, terjesztője: mecénás is.
Számos esetben támogatta egyetemünk érdemes hallgatóit könyvkiadványokkal, jelentős kedvezményekkel.
Ha csak az Etimológiai szótárt, vagy a Nem csak szóból ért az ember,
illetve a Retorika című műveket említjük – nemes cselekedet volt.
Jó – ismeretségünk nem új keletű: az MTA Akadémiai Klubjában
a Szarvas Gábor Nyelvészeti Asztaltársaság összejövetelein szoktunk jókat beszélgetni Kiss Gáborral.

A hely, ahol találkoztunk, a Tinta Könyvkiadó fellegvára Albertfalván, Budapest XI. kerületében van.
– Igen, Albertfalva – erősíti meg az előbbi állításomat. Ötéves korom óta itt élek. Itt volt – a Rákosi-féle Nagy–Budapest egyesítés előtt – a székesfőváros határa. A jelzőkövek még ma is láthatók.
A területet 1825-ös császári rendeletre népesítették be – teszi hozzá igazi lokálpatriótaként.
Sok iparos is költözött ide, többek között európai hírű asztalosok is, akik a későbbiekben a kialakuló repülőgépgyártáshoz készítettek favázakat. Az Első Magyar Repülőgépgyár az I. világháború táján szárazföldi és vízi repülőgépeket, a Dunára leszálló hidroplánokat gyártott.
A terület arculatát, jellegét az 1970-es panelesítés teljesen átalakította, élén a Fehérvári úton épült lakóteleppel.
Itt jártam általános iskolába, majd a Piarista Gimnáziumba kerültem a Mikszáth Kálmán térre.

– Mi érdekelt legjobban a gimnáziumban?

– A fizika. Öveges József utóda, Kovács Mihály nagyszerű tanár volt. Csodálatosan fölszerelt szertár is szolgálta a kísérletek elvégzését. Olyannyira megszerettem a fizikát, hogy a polarizált fénnyel végzett újszerű kísérleteinkkel országos versenyt is nyertem/nyertünk.

– Hová mentél továbbtanulni?

– A bölcsészkarra szerettem volna, de piaristáktól, abban az időben, esély se' volt rá. Azt tanácsolták, ne is jelentkezzek… Az elektroműszerész szakmát tanultam ki, az albertfalvai EMAG-HITEKA gyárban végeztem a szakmai gyakorlatot.

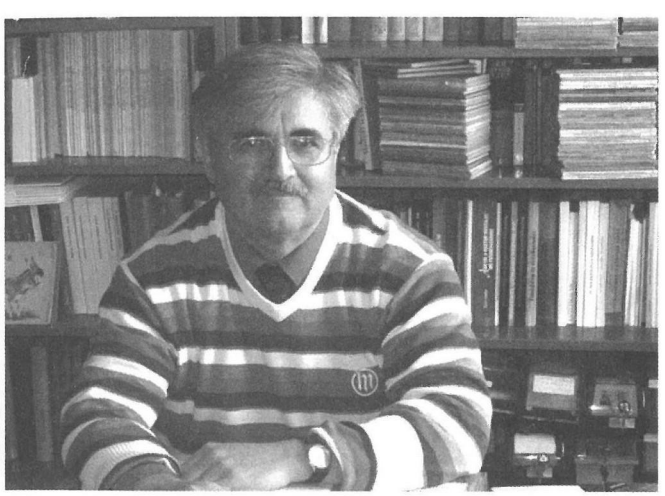

Aztán jelentkeztem az ELTE-re 1976-ban és programozó–matematikus szakra föl is vettek. Egy nyári építőtáborban – akkor még ilyen is volt – láttuk, hogy milyen sok a csinos bölcsész lány. Sokat beszélgettünk velük és mondták, hogy vannak náluk ún. C-szakok is a bölcsészkaron. Mint kiderült, ezt bárki szabadon fölveheti. Ezt kihasználva, kiválasztottam magamnak az általános és alkalmazott nyelvész szakot, és fel is vettem a szakot. Az első órán egy csinos lányt is megismertem: ma a feleségem!

– Ha már itt tartunk: elég népes a családod!

– Négy gyermekünk van, két fiú, két lány, a legidősebb Marci 31, Gyula 29, Zita 23 és Zsuzsa 18 éves. Marci és Zita programozó matematikusok. Az alma és a fája … Gyula pedig a TINTA Könyvkiadó értékesítője.

– Az egyetem utáni első munkahelyed?

–Az MTA Nyelvtudományi Intézetének Fonetikai Osztályára kerültem. Az Intézetben dolgoztam harminc esztendeig. Sikerült a szocialista országokat sújtó nyugati embargó – cocom-lista – előtt beszereznünk egy akkor igen modern számítógépet. Ez azért is volt nagyszerű, mert nem kívánt klimatizált helyiséget. *(Csak zárójelben jegyzem meg egy közeli múltban hallgatókkal ott jártam, láttam: még megvan, ruhásszekrénnyi a „kicsike")*

– Mi volt a feladatod?

– Egy svéd beszédszintetizátor gépi vezérlését kellett megoldani. „Megtanítani" magyarul és oroszul.

– Ez lefordítva azt jelenti, hogy a beírt szöveget „emberi" hangon visszamondja?

– Igen. Ez a maga idejében nagy sikernek számított. Hungarovox és Russon néven jegyzik, Olaszy Gábor, Nikléczy Péter kollégáimmal és Bolla Kálmán osztályvezetővel fejlesztettük ki közösen. Két szabadalmat is kaptunk rá. Ma is használatos számos helyen, persze már jóval modernebb változatban, a beszélni nem tudókat és a nem látó embertársainkat segíti pl. a számítógép használatában.

– Mindez történt...

– 1984-ben. Rá egy évre volt Magyarország fölszabadulásának 30. évfordulóján egy ünnepi nagy kiállítás Moszkvában, ott bemutatták. Az oroszul beszelő változat iránt élénk volt az érdeklődés. Emlékezetes számomra, hogy Valerij Kubaszov –

Az MTA Akadémiai Klubjában a tízéves Szarvas Gábor Nyelvészeti Asztaltársaság jubileumán.
Felső sor: balról a második Kiss Gábor, negyedik Balázs Géza professzor alapítótag, az első sorban balról a negyedik e sorok írója

Farkas Bertalan űrhajóstársa – is meglátogatott bennünket a tizenkét éves fiával és nagy figyelmet szentelt a magyar fejlesztésű beszédszintetizátornak.

– Honnan eredeztethető a könyvkiadásod, a szótárak, lexikonok szerkesztése?

– A beszédszintézis befejeződött, a Nyelvtudományi Intézeten belül átkerültem a Nagyszótári Osztályra. Osztályvezetőm Kiss Lajos volt, aki a monumentális Földrajzi nevek etimológiai szótárának az összeállítója. Tőle ragadt rám a szótárak szeretete, sőt ő biztatott, hogy az akkor már meglévő TINTA Könyvkiadónk fejlesszen ki egy új szinonimaszótárt.

– Biztosan tudod, kedvesen sokszor Tintás Gáborként emlegetnek. Honnan ez a könyvkiadói név?

– Gondolkoztunk különféle cégneveken és a Tinta tetszett a legjobban. Igaz sokan hozzátették: ki használ ma már tintát?

– Annyira ismert, elterjedt lett, hogy ez ma már minőségi márkanév. Mit tartasz a könyvkiadótok legjelentősebb sikerének?

– Az 1992-ben alakult Tinta Könyvkiadó önálló fejlesztésű, 1998-ban megjelent Magyar szókincstárát. Ez a leggazdagabb magyar szinonimaszótár. Megjelenésekor bombaként robbant. Jó sajtója, jelentős bemutatói voltak. Eddig kilenc kiadást ért meg. Az évek során háromszáz szótára és nyelvészeti kiadványa jelent meg a családi vállalkozásunknak. Ezek közül több mint százat használnak a felsőoktatásban jegyzetként. Évente huszonöt-harminc könyvünk jelenik meg. Az utánnyomások kéthetente gördülnek. Nézd: itt ebben a nagy szekrényben szép katonás rendben sorakoznak a kiadásra váró, szerkesztés alatt álló kéziratok.

– Mi a legközelebbi „kedvenced"?

– Latin alapszótár és a Toldi egy sokak által ismert, évtizedeken át forgatott magyarázatokkal bőven ellátott kiadása.

– A mai világban azt gondolná az átlagember, szótárakat, nyelvkönyveket, lexikonokat kiadni – meddő dolog, hiszen ott a számítógép, a világháló, a szinte korlátlan információs hozzáférési lehetőségekkel, multimedialitással.

– Első elgondolásra valóban úgy tűnik, hogy nem kifizetődő és itt nemcsak az anyagi részre gondolok, jóllehet kiadónk üzleti vállalkozás is, meg tudományos műhely is. Ám gondoljunk csak bele: az ember rendszerező, a szavak finom jelentésárnyalatait is figyelembe vevő munkáját semmiféle gép nem tudja elvégezni! Szakemberek, iskolázott szótárszerkesztők kellenek egy jó szótár elkészítéséhez. Sok a feladat. Mondok pár példát: sajnos új magyar értelmező nagyszótár nincs 1960-óta. Közben megváltozott az életünk, a paraszti világ eltűnt, kiszélesedett a városi kultúra, jött e rendszerváltás és a technikai-tudományos átalakulásról még nem is beszéltünk. Lefordítom: egy új, legalább ötkötetnyi új magyar értelmező nagyszótár tizenöt ember folyamatos nyolcévnyi munkáját igényli, ennek szerényen számítva is 250 millió forint az ára. Nem lehet megspórolni! Közepes nagyságú beszélő közösség a magyar. A mintegy 14–15 millió magyarul beszélő ember számára készíteni szótárt, nem olyan nagy üzlet, mint a francia, olasz, német, spanyol vagy angol nyelvterületre megjelentetni szótárakat! De valljuk, a magyar nyelv a legnagyobb hungarikum! Áldozni kell rá!

*

Kiss Gábor nyelvész, könyvkiadó – így kezdődött a bemutatása. És igazságügyi nyelvész, szakértő is! Kikérik tanácsát igen fontos, súlyos hatással bíró fogalmak értelmezéséhez. Gondoljunk csak a szerződésekre, jogi vitákra. Nem mindegy, hogy egy-egy szó, szókapcsolat mit jelent/het? Ki hogyan értelmezi? A tudós szava pereket dönt el.

Végezetül idézzük az 1993-ban elhunyt Lőrincze Lajos ránk hagyott gondolatait:

„Jó magyar embernek kell lenni, szeretni kell ezt a földet, ezt a népet, ezt a hazát, ezt a nyelvet".

Bérczessy Lajos

70 ÉV
- KATEDRA ÉS IRODALOM -

ALBERT LEVENTE KÖSZÖNTÉSE

A NYME vezetői, barátai, munkatársai, tisztelői köszöntötték 2013. szeptember 13-án a Ligneum Látogatóközpontban a 70 éves Albert Levente rektorhelyettest. Összeállításunkkal- melyben Prof. Dr. Albert Levente versei szerepelnek - mi is tisztelgünk professzor úr eddigi életútja, munkássága előtt. *O.J.*

„Fenyőillatú volt a gyermekkorom. Gyönyörű, tüneményes játék egy olyan világban, amelyben falun még népviseletben jártak az emberek, „Dicsértessék a Jézus Krisztus!" volt a köszöntésük, és legnagyobb kincsüknek a magyarságukat tartották. Az óvónszerető család melege Marosvásárhelyen vett körül, a természet büvöletébe vakációim alatt a Csíki Havasokba kerültem. Áldott emlékű Apám megtanított az értékteremtő munka tiszteletére, a szeretve élés alázatát ellestem Édesanyámtól…."

/Életem/

GYÖNGYKÉNT PEREGNEK PERCEINK

Valahol jár egy metronóm,
Valahol leng egy inga,
Gyöngyként peregnek perceink
Sohasem térnek vissza.

Tavasszal zöldül a bokor,
Ősszel lehull a lombja,
Vajon mire emlékezik
A tövéről letépett rózsa?

Mindent a percek rejtenek,
Minden gyöngynek megvan az ára,
Csak az a néhány perc örök,
Amelybe szeretet van zárva.

BÚZASZEM VAGY
/Verstöredék/

Búzaszem vagy, ha nem tudod is,
Kalászt hozol majd magad is,
S ha nem adhatsz új életet,
Társaid majd a kenyérben leled.

FÉNYBŐL SZŐTT RUHÁBAN

Amikor szívemet összeszorítja a jég,
Összehúzom magamon az álmok köpenyét.
Erdei tisztáson járok mezitláb,
Hallom, hogy harangoz a harangvirág.

Fenyőillatként járom a havast,
Ághegyen megbújva lesem a tavaszt,
Két kezembe gyűjtöm a Hold sugarát,
Egy lánnyal úszom tengerszemen át.

Óriás asszony jön felém futva
Fényből szőtt ruhája bearanyozza,
Óriás kosárból hinti szerteszét
A szeretet végtelen üzenetét.

Amikor hozzám ér nagy nyugalom támad,
Lehajol, megáldja munkámat,
Partnélküli folyóban mossa a ruhám,
A Nap korongján főzi vacsorám.

CSILLAGSUGÁRBÓL FONOK KÖTELET

Nem volt titkod,
Most már jól tudom,
Csak tudtad elvenni
Minden bánatom,
Csak nekem adtad
Minden örömed,
Csak engedted,
Hogy mindig veled legyek.

Nem volt varázslat
Biztosan tudom,
Arcomat láttam
Fénylő arcodon.

A víz tiszta volt,
Iható,
A kenyér lágy,
Tápláló,
A virág illatos,
Bódító,
A szemed ékkő,
Csalogató.

Amikor végleg elmegyek
Csillagsugárból fonok kötelet,
Lejövök minden hajnalon,
Megmelegítem a szívemet az arcodon.

KUTATÓK ÉJSZAKÁJA 6 VÁROSBAN 7-EDSZER

képes összeállításunk a borítóbelsőn (a 2. és 27. oldalon)

Hetedik alkalommal kapcsolódott be a Kutatók Éjszakája rendezvénysorozatba a Nyugat-magyarországi Egyetem 6 városban lévő karaival.

Győrött tizenkét programmal tizenegy helyszínen várták az érdeklődőket. Az apáczaisok többek között látványos kísérletekkel tarkítva mutattak be olyan ismert növényfajokat, mint a burgonya, amely jelenleg is egyik legfontosabb élelmiszerünk, de érdekesen befolyásolta a történelem folyamatát is. Az *Élj ökosan!* című játékos, kisiskolásoknak rendezett ökológiai vetélkedőn 150 alsó tagozatos kisdiák vett részt szüleivel együtt. A programon a víz- és hulladékgazdálkodás folyamatával, a zaj- és fényszennyezés ártalmaival valamint a környezetvédelem alapvető fogásaival ismerkedtek meg a látogatók.

Mosonmagyaróvárott 23 színes programon vehetett részt a kíváncsiak tömege, amelynek egyik legfontosabb témája a *GMO=Gondterhelt Módszerek Objektívan* program volt. További érdekességnek nevezhető a *Gyógynövényekkel a múltból a jövőbe* címet viselő előadássorozat. Volt liszt-égetés, lángfestés, és természetesen nem maradhattak el a mindig népszerű kémiai kísérletek sem. A bolyongás a gyertyafényben úszó vár pincerendszerben, no meg a *Szerelmi és vallási növényszimbólumok* című előadás sok városi érdeklődőt is vonzott.

A Központi Könyvtár és Levéltár munkatársai a könyvek és az informatika világában kalauzolták a jelenlévőket. A muzsikáló *Drazsé* és *Melocco Péter* író-olvasó találkozója fénypontja volt az éjszakának. Ugyancsak nagy sikere volt a levéltári *japán kirakósnak,* a legkisebbek között pedig a *Gyermekudvarnak.*

Egyedülálló lehetőség volt megismerni az Erdőmérnöki Karon nagy hagyományokkal rendelkező intézetek, tanszékek munkáját, laborjait, berendezéseit, aktuális kutatási eredményeit az erdő-, vadgazdálkodás és a környezetvédelem és környezettudományok területén. Mindezt 12 programmal, melyben a gasztronómia is befészkelődött – természetesen a vadhús révén. Nem lehet kihagyni a felsorolásból a hagyományos és modern fadarabolási technikákat, a Botanikus Kert fénycsapdáit, a látványos kémiai kísérletekkel bemutatott környezeti folyamatokat, az éghajlatváltozással, az erdő és a klíma kölcsönhatásával kapcsolatos érdekességeket és a *klíma kvízt.*

A Benedek Elek Pedagógiai Kar a komoly gyermeknevelési tanácsok mellett kreatív műhellyel is várta a kicsiket és nagyokat, a GYIK Rendezvényházbanpedig a *muzsika nyelvén* megismerkedhettek a népzenei szövegek elemzésével, valamint a klasszikus zene mondanivalójával. De terítékre került műveiken keresztül az elmúlt század legnagyobb íróinak, költőinek szerelmi élete is.

A soproni központi campuson többek között élménybeszámolóval egybekötött könyvbemutatóra várta a kíváncsiakat *Rakonczay Gábor* kétszeres Guinness világrekorder evezős, a Magyar Formatervezési Díj tulajdonosa, az AMI volt hallgatója. Sokan álltak sorba a Pneumobilnál, az ablakvizsgálónál és a lézernél is. Kicsik és nagyok is kíváncsiak voltak az elektromikroszkópos felvételekre és a fafaló gombákra, a papírkészítésre és a faesztergályozásra.

A Ligneumban a kicsik virágot készíthettek spatulából, a felnőttek az ütőművész zenéjét hallgatták szívesen, a gyerekek hangszereket szólaltattak meg.

Zalaegerszegen az érdeklődők betekintést nyerhettek az ipari robotok világába, gyorskamera segítségével olyant is megláthattak, amit az emberi szem már érzékel, s felidézhették felnőttként a fizikai alaptörvényeket, érdekességeket.

A Közgazdaságtudományi Kar nemcsak mesedélutánt szervezett egyik professzoruk gyermekkönyveiből, de a nagyobbak matematika, statisztikai, műveltségi teszteken tehették próbára tájékozottságukat. Lelkes hallgatóik segítségével pedig minden betérő megismerhette az épület történetét, bejárhatta a tan- és előadótermeket, irodákat, könyvtárat rejtő folyosókat.

A Geoinformatikai Kar egyik legizgalmasabb témája a térképkészítés volt, ehhez kapcsolódó szellemi és ügyességi vetélkedőkkel. Igazi látványosságot jelentett a 3D-s lézeres bemutató.

A Szombathelyi Berzsenyi Dániel Pedagógusképző Kar többek között művészettörténeti előadással várta az érdeklődőket.

A Természettudományi Kar hat kísérletes laboratóriumi programot kínált.

JOGI KLINIKA INDUL START-UPOKNAK

Magyarország első egyetemi IP jogi klinikája kezdi meg működését a Magyar Innovációs Szövetség (MISZ) és az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar (ELTE ÁJK) együttműködésében.

Az amerikai mintára elinduló szolgáltatás keretében, a MISZ-nél jelentkező startupok szerzői jogi (ideértve a kapcsolódó jogokat is), védjegyjogi és kereskedelmi név (ideértve a domain neveket is) tárgyú kérdéseinek megoldásához nyújtanak a hallgatók térítésmentes segítséget. A hallgatók és a felelős oktató üzleti titoktartási nyilatkozatot tesznek. Folyamatban levő jogvitát (hatósági vagy bírósági ügyet) érintő kérdésekben a hallgatók nem nyújtanak jogi segítséget.

A startup akkor kérhet jogi segítséget, ha képviselője írásba foglalt nyilatkozatot tesz, és megküldi a MISZ-nek, melyet az visszaigazol. A nyilatkozat portálunkról a MISZ/Szolgáltatások almenüből tölthető le. A vállalkozás elektronikus levélben kérhet a tények leírása és kérdések feltétele útján jogi segítségnyújtást.

További információ: **dr. Antos László**, ügyvezető igazgató, MISZ, Tel.: +36-1/430-3330, E-mail: innovacio@innovacio.hu

Barcza Attila és Rió

Ferenc pápával és a magyar bencések iskolájában - Brazíliában

A Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ intézeti mérnöke: *Barcza Attila* vezette azt a 15 fős magyar zarándokcsoportot, amelyik Rióba utazott a Katolikus Ifjúsági Világtalálkozóra. A Vivat Academia számára élményeiről faggattuk…

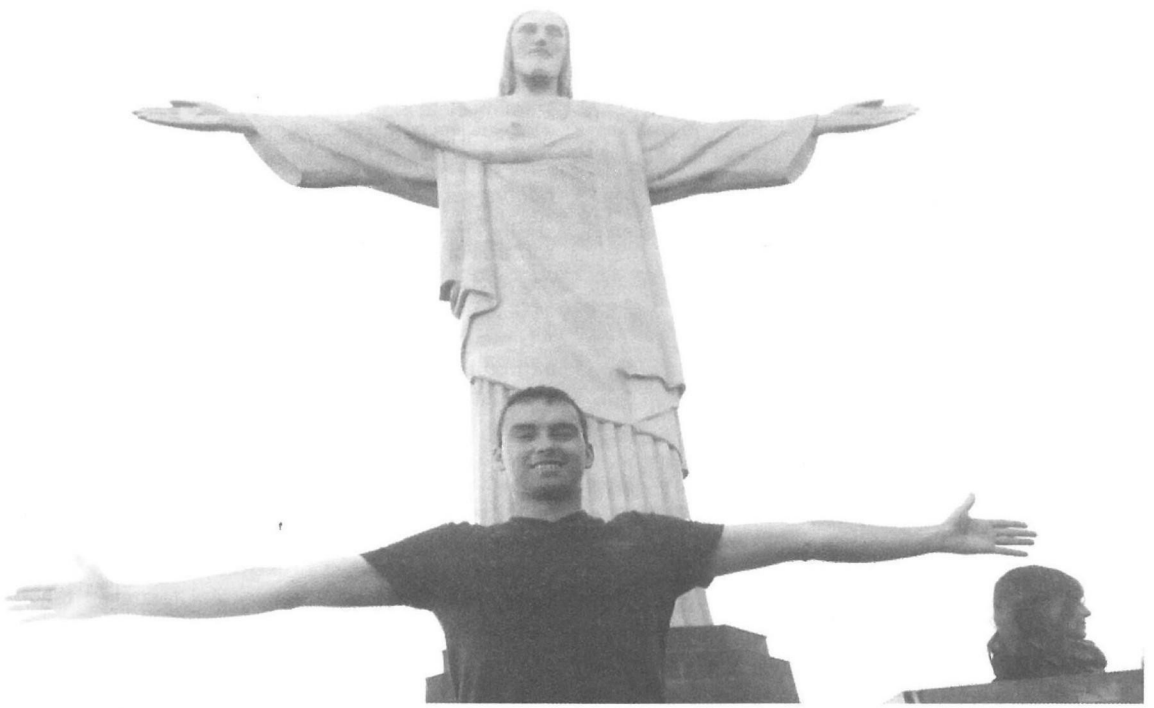

-Nem jelentkezésen alapuló társas kirándulásról volt szó, hanem inkább kiválasztottságot jelentő töltekezésről és szeretetszolgálatról. Hogyan, miért éppen Ön lett a csoport vezetője?

- Kölnben 2005-ben résztvevőként, Egerben 2008-ban a Győri Egyházmegye csoportjának vezetőjeként, Madridban 2011-ben csoportkísérőként vettem részt hasonló találkozón, évek óta szervezek Sopronban önkéntes munkára épülő rendezvényeket, ismernek, és hivatalosan a Magyar Püspöki Konferencia Ifjúsági Bizottsága kért fel a magyar delegáció vezetésére, hiszen ők szervezték a hivatalos magyar delegáció útját.

- Miként készültek az útra - lelkileg és gyakorlatilag?

- Gyakorlatban nehéz egy teljesen más kultúrájú utazásra felkészülni, természetesen tájékozódtam amiről lehetett, de a helyszínen kellett megoldani a szervezési nehézségeket, amiből volt jónéhány. Ilyen például, hogy még az infópontban ülő szervezők se tudtak angolul. Nem tudom, ki-ki hogy készült fel lelkileg, de volt egy fiatal pap a csoporttal, aki misézett ott több alkalommal magyar nyelven, és többször beszélgettünk lelki és vallási témákról is.

- Hány fős csoportot vezetett, és mi alapján választódtak ki a tagok?

- Tizenhatan utaztunk ki a hivatalos delegációban. Lehetett jelentkezni, természetesen ajánlásokkal (közéleti és egyházi) valamint elő kellett teremteni az útiköltséget (anyagilag elég sokba került!) is. Legfiatalabb társunk egy 16 éves lány volt. Bár kevesen voltunk a csoportban, a többmilliós tömegben folyamatosan figyelnünk kellett egymásra, hogy együtt tudjunk maradni vagy adott esetben megtaláljuk egymást...

- Milyen élményeket szereztek?

- Nyomornegyedek, csillogás és a fiatalság közösségi ereje – ezt jelentette ottlétünk. És természetesen a találkozást a Szentatyával. A rendezvény a Katolikus egyház legnagyobb ifjúsági találkozója. 2-3 évenként rendezik meg több millió fiatal zarándokkal, hogy megerősíthessék hitüket és

találkozhassanak a Szentatyával.

- Miként kell elképzelni ezt a gigantikus összejövetelt?

- Az előtalálkozón Sao Paulo-ban vettünk részt, szállásunk a Magyar bencés Zsolt atya vezette Iskola kollégiumának épülete volt. Az oktatási intézmény - melyet Pannonhalmi Bencések alapítottak - máig Brazília egyik legszínvonalasabb oktatási intézménye. Az előtalálkozó megnyitóján öt brazil püspök és mintegy száz pap jelenlétében áldották meg a több tucat ország fiatal zarándokát egy egyedülálló zenés szentmisén. A hét során, számos katekézisen, ifjúsági programon és szociális munkán vettünk részt. Lehetőségem nyílt arra, hogy a plébániánk sofőrjével, egy társunkkal és két Porto Ricói fiatallal Sao Paulo egyik szegénynegyedében, egy úgynevezett favellában ételt osszunk. A húszmilliós metropolisban több mint kétmillió ember él hasonló, többnyire illegálisan épített, nyomornegyedekben. Mindegyik favella szinte külön világ, megvannak a saját törvényei, amelyhez az itt élők sokkal inkább tartják magukat, mint az írott szabályokhoz. A higiéniai viszonyok hiánya miatt gyakoriak a járványok.

- Ha ennyire zárt, veszélyes negyed, hogyan jutottak be?

Ez egy teljesen egyedi világ. Ételt osztani kisbusszal mentünk, a favella elején meg kellett állnunk, a sofőrünk engedélyt kért a helyi drogbárótól, hogy bemehetünk-e, és miután ezt megkaptuk, már az ő védelme alatt álltunk, még fényképezhettünk is. A nyomornegyed bejáratát tizenéves fiatalok őrizték fegyverekkel. Számunkra teljesen ismeretlen az ilyen szintű szegénység! Azon a házsoron, ahol jártunk, még cipőjük sincs az embereknek. Fából összeeszkábált viskókban élnek. Bementünk egy családhoz: 5-6 négyzetméteren élnek hárman, leültünk és helyi énekeket énekeltek nekünk. Szegények, de elmondásuk szerint törekednek a boldogságra, ezt megtapasztalni is nagy élmény volt. A brazíliai favellákban párhuzamos világok alakulnak ki, a területeket bűnözők ellenőrzik, mindennapos a fegyveres erőszak. A bűnözés főleg a fiatal, gyakran még a felnőtt kort el sem érő férfiak számára az egyetlen megélhetési forrást jelenti.

- Ilyen komor élmények után utaztak Rióba?

- Igen, ott a Largo Santa Rita templomban magyar feliratokkal vártak minket. Mintha régi ismerősök lettek volna, úgy köszöntöttük egymást a most először látott brazil fiatalokkal, akik nagyon kedvesek és segítőkészek voltak. A lányok egy családhoz, mi, fiúk, először egy építési területre kerültünk, ahol óránként robbantottak egy építkezés miatt, később egy plébánia folyosóján kötöttünk ki.

- Zarándok-megpróbáltatás?

- A szerény szállás hozzátartozik az ifjúsági világtalálkozó egyedülálló hangulatához, fontos, hogy a zarándok türelmes legyen és megértést tanúsítson a többiek irányába. Sok esetben órákat kell várni vagy kilométereket kell gyalogolni egy étkezésért, de ez mind olyan áldozat, amit örömmel hoztunk meg, sőt a favellák megismerése után kialakult bennünk az az érzés, hogy nekünk, magyaroknak nem szabad panaszkodnunk az itthoni életszínvonal miatt.

- Csak megpróbáltatásban volt részük, vagy láttak szépségeket is?

- Rio csodálatos, egy más világ. Eljutottunk a Krisztus szoborhoz, a Cukorsüveg hegyre, megismerhettük a város híres turisztikai helyszíneit: az Ipanema strandot, a Maracana Stadiont,a Flamengo öblöt, játunk esőerdőben, botanikus kertben, szigeteken.

- És személyesen is találkozott a magyar zarándokcsoport a Szentatyával?

- A zárómise előtti vigílián minden országból egy fő képviselhette hazáját a szentatya közelében, nagy megtiszteltetésnek érzem, hogy ezen részt vehettem. Sajnos, a sok csapadék miatt felborult eredeti menetrend és helyszínváltozás miatt elmaradt a nemzetek hivatalos ajándékátadása, de a vigília végén, kalandos módon, a szentatya közvetlen munkatársának sikerült átadni Sopron város ajándékát, többek között a „A Páneurópai Piknik és határáttörés húsz év távlatából" című angol nyelvű könyvet.

- Lelkileg „mit hozott haza"?

- A Copacobanán megtartott zárómisén fantasztikus élmény volt együtt imádkozni a több millió fiatallal, együtt érezni azt, hogy *„Az egyház él az egyház fiatal"*... Ráadásul a gyakorlatban is tudom majd kamatoztatni a tapasztaltakat, nemcsak lelkileg, ugyanis a PTE Földtudományok Doktori Iskolájában vagyok levelező harmadéves hallgató, Turizmusföldrajz-sportturizmus témával, így szakmai előadásokat, cikkeket is tervezek az útról.

-fg-

VITÉZ HÁBEL GYÖRGY: A MŰEGYETEM SOPRONI DIÁKJA A HÁBORÚ ÉVEIBEN 14. RÉSZ

A mai magyar ifjak háborúról csak a hírekből hallanak, a katonai szolgálatot sem ismerik, harcokkal pedig talán a filmek mellett a számítógépes játékok virtuális frontjain találkoztak. Nagyapáik korosztálya azonban szinte gyermekként, friss diplomával a zsebében élte át a poklok poklát. Erről vall vitéz Hábel György vasdiplomás erdőmérnök, felidézve saját és bajtársai sorsát.

1945 márciusában nem törtem a fejem azon, a katonai bevonulást hogy kerüljem ki.

Pápán lakó *Faulwetter Ernő* diáktársam nem vonult be, és januárban megkeresték a csendőrök. Sajnos, nem bújt el, ezért megtalálták és dezertálás miatt a helyszínen agyonlőtték. A politikai vezetés gondoskodott arról, hogy ez a tragikus hír a soproni Műegyetemen ismertté váljon. Ez is hatott rám, és nem vállaltam a bújkálást, nem vállaltam a kockázatot, hogy én is ilyen szörnyű módon fejezzem be az életemet. 1945. március 8-án zsebemben a katonai behívóval, Győrújfaluba zilált lelkiállapotban érkeztem meg, már diplomásként, arra gondoltam, hogy rövidesen hősi halott leszek, vagy legjobb esetben hosszú évekre szibériai rab. Akkor miért kellett a Műegyetemen öt éven át tanulnom? A teljes közöny és a jövőbe vetett hit feladása uralkodott el rajtam. Érdekességként írom, hogy nemrég megkérdeztem a budai Hadtörténeti Intézetet, van-e olyan könyvük, amely a halálba menő katonák lelkiállapotát írja le. Válaszuk: „Ilyen nincs, de nem is szabad erről írni, mert az demoralizálná a harci szellemet!"... Sajnálom, hogy ezt még papírra nem írták le se katonai vezetők, se lélekbúvár pszichiáterek. Pedig a háborúkban, a harcokban ez a katonák igazi lelkiállapota. Hiába hangoztatják azt, hogy a tűzkeresztségen történt átesés után – persze, aki túléli – a katonák lelkivilága közönyössé válik. Ez nem igaz, mert a gyorshalál ugyan hamar befejezi az emberi életet, de ha a roncsolt testemmel hurcolnak ki a szanitécek a frontvonalról, és utána jön a hosszan tartó szenvedés, és testünk csonkolásai, akkor marad számunkra a nyomorult, sebesült, rokkant élet. Nagybátyám, aki az I. Világháborúban 1915-ben Galiciában Prsemysl várában hadifogságba esett, csak 1921-ben került elő Szibériából. Sokat beszélt a háború borzalmairól, ezért rettenetesen meggyűlöltem a háborút.

Jelentkeztem az egység parancsnokánál, egy főhadnagynál, aki behívómat megnézve, ezt mondta: „Hábel honvéd, te még újonc kiképzésben sem részesültél! Mit kezdjek én veled, itt a székesfehérvári front közelében? Csak napok kérdése, és itt lesznek a ruszki páncélosok. Mi utászszázad vagyunk, és várjuk a parancsot az aknazár telepítésére." Bölcsen vagy inkább őrzőangyalom sugallatára hallgattam, és adtam a „hülyét". Nem hencegtem el, hogy cserkészként 16-17 éves koromban Budapesten légvédelmi tüzérkiképzést kaptunk, és valamennyi lövegtípus kezeléséhez értettünk. Minket akkor arra készítettek fel, hogy apáink, bátyáink frontszolgálata miatt Budapest légvédelmét lássuk el. Akkor másfél évvel voltunk a második világháború kirobbanása előtt. Azzal se hencegtem el, hogy műegyetemi éveim alatt 8 féléven át minket vezérkari tisztek oktattak, és vizsgáztattak, nemcsak a tartalékos tiszti színvonalra, hanem annál sokkal többre! Ha ezzel öntelten elhencegek, akkor a főhadnagy úr Székesfehérvárra a nagy csatába küld, hogy a Bofors légvédelmi löveggel lőjem ki a ruszki harckocsikat. Ugyanis ez a típus nemcsak vertikálisan lőhetetett repülőgépekre, hanem horizontálisan célozva, a harckocsik leghatásosabb ellenfele volt.

Bölcs hallgatásom eredménye, hogy a főhadnagy úr írt egy menetlevelet számomra, hogy utazzam Magyaróvárra, és jelentkezzem újonckiképzésre az utászezrednél. Elköszöntem és MÁV vonattal délután már Magyaróváron voltam. Ez családunk számára jólismert akadémiai város volt, hiszen édesanyám nagybátyja, dr. Nyárády György főiskolai tanár Kolozsvárról került ide. Édesapám és öccse, vagyis nagybátyám, itt voltak mezőgazdász diákok, itt szerezték az oklevelüket. Édesapám még a magyar Mosonbánfalvára (Ausztria, 1921. óta Apetlon) került uradalmi intézőnek, és édesanyám az esküvőjük után odaköltözött. 1921. augusztus 28-án a sopron melletti első ágfalvi csatával kitört a nyugat-magyarországi harc az osztrákokkal (a Soproni Főiskola frontról hazatért katonatiszt diákjai szeptember 8-án támadták meg Ágfalván a városba újból bevonulásra készülő osztrák zászlóaljat). Édesapám is részt vett a felkelésben, Mosonbánfalva és Mexikó-puszta között osztrák hadifogságba esett. Tulajdonképpen Mosonbánfalva az én fogantatásom helye, ahonnan az osztrákok miatt édesanyámnak - kiutasítása után - csak apai nagyszüleimhez, a csehekhez csatolt Garamvölgyébe volt lehetősége menekülni. Hábel nagyapám a cukorgyári célbirtok főagronómusa volt, ezért láttam meg a napvilágot 1922-ben, Oroszka községben, csehszlovák állampolgárként. Tréfásan szoktam is mondani, hogy cukorgyárban születtem, ezért vagyok olyan „édes". Magyaróvárról tehát családunkban sokat hallottam, de eddig sose láttam. A háború utolsó rohamában katonaként kerültem ide. Akkor nem volt időm a városban körülnézni.

Jelentkeztem az ezredirodán, ahonnan kiküldtek a Duna partján lévő utásztáborba, a 12 km-re fekvő Kisbodak községbe. Áthaladtam Halászin, ahol az ezred első zászlóalja volt. Csupa olyan soproni műegyetemista diák, akiket Szalosján-Szálasi katonai vezetése a Dunántúlon, a frontvonaltól nyugatra, be tudott még hívni. Gyalog ballagtam tovább, de rám esteledett, ezért Püskiben az egyik gazdához bekopogtam, aki csak a tehénistállóban tudott nekem fekvőhelyet biztosítani, és csak annyiban segített, hogy tiszta szalmára tudtam lefeküdni. Nemsokára megelevenedett a sötét istálló, ugráltak körülöttem a patkányok. Nem mertem elaludni, nehogy álmomban belém harapjanak. Álmatlan éjszakám után hajnalban indulván megérkeztem a duna-parti utászzászlóaljhoz Kisbodakra. Itt az egyik épület klórral jól fertőtlenített hálóteremében kaptam helyet, egy emeleteságyon. A háború utolsó heteiben újonc kiképzés már nem volt, de nehogy unatkozzunk, kijártunk az ártéri erdőbe, fát vágni tüzelőnek. Fehér- és szürkenyárból állt az állomány, „gyakorolhattam" az erdőmérnöki diplomámat... Azt tudtam, hogy ezzel nem fogunk tüzelni, mert az amúgy is nedves fák alacsony kalóriája csak őszig szárítva adott volna némi meleget... Itt éltem meg a március 12-i, hegyeshalmi rendezőpályaudvar amerikai szőnyegbombázását, amely tőlünk légvonalban 20 km-re volt, nyugati irányban, s bár a légnyomást

nem éreztük, de talpunk alatt remegett a föld, és a rombolás döreje is jól hallatszott. (Nemrég tudtam meg, hogy akkor Győr állomás a második, Sopron a harmadik, Szombathely és Hegyeshalom az első amerikai szőnyegbombázásokat kapta, néhány héttel a háború befejezése előtt. Magyarország 1944. október 15-i tragédiáját W. Churchill és E. Beneš intrikái idézték elő, csak azért, hogy a szovjet hadsereg legalább fél évet időzzön Magyarországon, és minél később foglalja el Ausztriát, Cseh-Morvaország pedig ezzel megmenekülhessen a front pusztításaitól!...)

A német és a magyar hadsereg visszavonulásában ez a szőnyegbombázás már semmi komoly kárt nem okozott, annál jobban hátráltatta a szovjet hadsereg előrenyomulását. (Nehogy előbb érjék el Bajorországot, netán a Rajnát. A nyugati angolszász hadseregek célja, minél keletebbre jutni. Íme, két szövetséges között – kölcsönösen - is ilyen aljas taktikázások folytak!) A szovjet hadsereg végül is május 1-jén csak a felső-ausztriai Linz városig tudott eljutni. Magyarország 7 hónapig tartó ellenállása mentette meg Nyugat-Európát a bolsevizmustól. Hálás köszönetet ezért a mai napig se kaptunk, viszont mi lettünk „az utolsó csatlós, a legfasisztább nép és nagy antiszemita". Ezt kaptuk eddig Nyugat-Európától. Elkeserítő, hogy ilyen az Európai Unió...

Március 27-én megérkezett zászlóaljunkhoz - nyilván az egész ezredhez - a parancs, hogy a ruszkik áttörtek Székesfehérvárnál, tehát kezdjük meg a visszavonulást, ha lehet Bajorországba. Másnap, édesapám születésnapján - ezért nem felejtettem el ezt a dátumot - reggel a zászlóaljam is menetkészen felsorakozott, és az érintett községekben szarvasmarhákat rekviráltunk, amelyeket magunk előtt hajtottunk, hogy az jelentse az élelmezésünket. Előttünk a gulyáságyút két ló vontatta, mögöttünk az élelmiszerraktár szekereken. Így indult meg a zászlóaljunk a Duna jobb partján Dunakiliti, Dunacsún, Rajka, Oroszvár és Pozsonyligetfalu felé. (Akkor még nem sejthettem, hogy ezt a Duna-szakaszt 35-40 év múlva az én beavatkozásom is fogja jelentősen befolyásolni, a Bős-Nagymarosi Vizlépcső ellen 12 éven át tartó szakadatlan küzdelemmel. Budapest 1980. szeptember 20.) Az első éjszakán, 21 km gyalogmenet után Oroszváron gazdák istállóiban és szénaboglyáiban aludtunk. Másnap megindultunk Pozsonyligetfalu irányába, és nagyon nagy szerencsénk, hogy nem indultunk a pozsonyi Duna-hídon át északi irányba, mert ha Brünn (avarul és magyarul Berény) felé haladunk, akkor biztos, hogy megismerkedünk Szibériával, mert Csehországban a ruszkik elkaptak volna minket. Pozsonyligetfalu előtt nyugati irányba fordultunk (Pozsonyligetfaluban 1945 nyarán, már a fegyverszünet után, a szlovák partizánok Németországból hazatérőben 90 magyar leventét lemészároltak és a kiásott futóárkokba temették el őket. A lakosság azt hitte, hogy az áldozatok zsidók, ezért 1946-ban kihantolták a futóárkokat. Ekkor derült ki, hogy ezek magyar leventék holttestei. Akkor még Csehszlovákiában koalíciós kormány és sajtószabadság volt, ezért hatalmas botrány kerekedett ebből a tragédiából, amit a prágai 1948. február 26-i kommunista puccs hatalomra kerülése után „örökre" elaltattak. Dr. Janics Kálmán felvidéki magyar orvos közíró barátom többször írt erről, amiért körzeti orvosi állásából menesztették. A pozsonyligetfalui magyar leventékről soha nem szabad elfeledkezni, hiszen őket nem harcban ölték meg, tehát közönséges tömeggyilkosságról van szó!

Pozsonyligetfalu Trianon után Csehszlovákia észak-dunántúli hídfőállása lett. A tervek szerint innen nyomultak volna előre a csehek, hogy a jugoszláv hadsereggel Szombathely térségében egyesüljenek. A történelem azonban másképpen alakult, mert Hitler Szlovákiát „önálló" államma tette, hogy Lengyelország elleni hadjáratában a szlovák-lengyel határ 536 km hosszon a déli bekerítést lehetővé tegye. Ezért nem tudott 1939-ben Szlovákia társállamként Magyarországhoz csatlakozni. Hitler buktatta el a magyar-szlovák megbékélés lehetőségét! A szlovákok 1939. szeptember 1-én Hitler hadseregének oldalán részt vettek Lengyelország legázolásában, tehát a II. Világháború kirobbantásának társ-főszereplői voltak, méghozzá a szláv testvérük ellen. Mégis 1945-ben győztesként kerültek ki a háborúból, és a felvidéki magyarokat kegyetlenül üldözték. Van igazság? A politikában nincs!...Csak a pillanatnyi érdekek döntenek nemzetek, országok sorsáról! Hitler azonban Pozsonyligetfalut nem hagyta a szlovákok kezén, hanem a Német Birodalomhoz csatolta, mert neki is fontos hídfőállás volt ez, hogy Pozsonyt, a szlovákká tett fővárost sakkban tudja tartani! Akkor Pozsonyligetfalu még a Dunántúl északi településeként csak nagyközség volt, és csak a kommunista diktatúra idején építették fel itt a szlovákok a tízemeletes lakásblokkokat, 500 m-re megközelítve az osztrák államhatárt.

Köpcsénynél (Kittsee) léptünk be Ausztriába, és az országúton menetelve a közút északi rézsűjén sok agyonlőtt civil férfi testefeküdt. Nyilván azelőző napokban itt terelte azSS (a Sturmstaffel, magyarul: rohamcsapat) azokat a szerencsétlen zsidókat, akiket még a Dunántúlon össze tudtak szedni, vagy már messzebbről hajtották őket. Úgy véltük, a tragédia oka az lehetett, hogy aki a kimerültsége miatt nem bírta a gyaloglást, azt egyszerűen tarkón lőtték.

Az emberi tragédia és a halál közelsége itt döbbentett meg minket legjobban. Haladtunk a Lajta folyó hídja felé, amin mi még átjutottunk. Bruckban az egykori nagy császári katonai tábor egyik laktanyájában feküdtünk le aludni. Szerencsénk volt. Évtizedek múlva a hódmezővásárhelyi GULÁG-ot megjárt leventéktől tudtam meg, hogy a Lajta hídját az orruk előtt robbantották fel a németek, és a folyó jobb partján civil ruhában táborozókat a német katonák ruszkiknak gondolván, közéjük tüzeltek. Több halottjuk és sebesültjük lett, és végül orosz hadifogságba kerültek. Mi is járhattunk volna így. Ebben a laktanyában, amely átjáró volt, megtetvesedtünk. Reggel már mindenki vakarózott. ..

Reggel elindultunk Bécstől délre, megcélozva Mödling városát, mert itt akartunk behatolni a Bécsi-erdőbe (a Wienerwald-ba), hogy a hegyek között tudjunk a ruszki csapatok elől megmenekülni, mert Bécs bekerítése napirenden volt. Este , 36 km gyaloglás után holtfáradtan a földre ültünk, magunk alá téve a köpenyt és a pokrócot. Az ezredünk három zászlóalja ütemes, váltakozó lépcsőben haladt a visszavonuláskor. Természetes, hogy többször felcserélődött a sorrend. Ennek a véletlennek köszönhetek egy számomra kedvező hírt.

Most azonban arra figyeltünk fel, hogy a zászlóaljparancsnokunknál egy futár jelentkezett, és átadott neki egy parancsot. Ekkor a százados úr összehívta a zászlóaljat, és közölte velünk, hogy bármennyire is fáradtak vagyunk, erőltessük meg magunkat, mert ha nem akarunk Szibériába kerülni, akkor éjszakai is mennünk kell. Szibéria mindenki számára szörnyű gondolat volt, ezért beletörődtünk az éjszakai menetbe, és egymás vállát fogva, lépés közben a fele aludt, legalábbis bóbiskolt, és a minket átkaroló bajtársak tartották a menet ütemét, aztán cseréltünk. Így jutottunk be a Schwechat patak völgyébe. Senki se szökött meg, nem maradt le. Mindenki szeretett volna a nyugatiak zónájába jutni. Aludni is kellett volna valahol. Az egyik faluban a gazdák pajtáiba, istállóiba húzódtunk be. Harmadmagammal kinéztünk egy szénapajtát, benyitottam. Erre a sötétből egy német hang üvöltött rám, és miután a gimnáziumban jól megtanultam németül, válaszoltam neki, hogy: „Wir sind ungarische Soldaten." Erre a válasz: „Ungarische zigeuner bagasche marsch hinaus!" Itt kaptuk meg az első nagy pofont szövetségesünktől!... Meghátráltunk, mert nem akartuk, hogy fegyverét használja ellenünk. Egy másik gazdának a pajtájában sikerült végignyúlnunk az általunk feltételezett szalmán. Reggel vettük észre, hogy szárított istállótrágyán aludtunk. Ma sem értem agrárcsalád gyermekeként, hogy az osztrák gazdák miért pajtában szárítják és tárolják az istállótrágyát... Alig győztük a köpenyünkről a ránk tapadt hulladékot lerázni. Reggel továbbhaladtunk Sankt Pölten irányába. Mindig csak mellékutakon, messzire elkerülve a német katonai főútvonalakat, és „gyászmenetünket" a falvak

kitódult népe figyelte. Sok jószándékú ember volt közöttük, forró német zacc kávéval vártak minket. Jól esett a meleg lötty. (Korábban minden reggel pörkölt árpakávét kaptunk, benne nyugtatóként brómot, hogy a katonák sexuális vágyait lecsökkentsék.)

Mivel én tudtam velük németül beszélni, ezért boldogan álltak velem szóba, és érdeklődtek, mi lesz, ha jönnek az oroszok. Őszintén megmondtam nekik, hogy készüljenek fel a legrosszabbra. Órákat eldugni, a lányokat és az asszonyokat biztonságba helyezni, és készüljenek fel arra, hogy nagy zabrálások lesznek, tehát minden mozdíthatótól megszabadíthatják őket. Hálálkodva köszönték a felvilágosítást, és látszott az arcukon a rémület. Így meneteltünk tovább az erdős hegyek mellékutain. Meglepetésünkre, kereszteztük egymást a Halásziból elindult zászlóaljjal, benne sok soproni diákkal. *Vass Ferenc* évfolyamtársam és kollégiumi kamarásom találkozott velem össze, és közölte, hogy a menetoszlopuk érintette a velük párhuzamosan haladó magyar civil menekülő szekereseket, és vele üzent a húgom, hogy férjével ők is menekülnek, szekéren, Bajorország felé. Ez a hír számomra azért volt fontos, mert nem tudtam, hogy Lévárról felkerekedve Magyaróváron álltak meg ideiglenesen. A hegyeshalmi bombázás légnyomásától ugyan életben maradtak, de húgom menekített porcelán edényei és poharai darabokra törtek. Ferivel visszaüzentem húgomnak és sógoromnak.

A márciusi alpesi tavaszban sajnos sokszor aludtunk a hideg földön, és csak a pokróc, a köpeny és az összebújás védett minket a felfázástól. A tetvek miatt mindenki vakarózott, hisz semmilyen lehetőségünk nem volt tisztálkodásra. Balsorsunkban az az egyetlen pozitívum, hogy a tetvek között nem volt tífusszal fertőzött, és megúsztuk ezt a szörnyű betegséget. Hihetetlen szerencse!

(Folytatjuk)

Budapest, 2013. július 23.

Simonyi Károly nevével fémjelezve

A Szenátus 175/2013. (IX.20.) határozata alapján Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar (rövidítve: SKK) névre változott 2013. október elsejétől a Nyugat-magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Kar ának elnevezése. A névváltás több éves előkészítő munkát takar. Mivel a kar profilja – 50 éves története során – jelentősen kiszélesedett, a „faipari" név már nem fejezi ki képzésének sokféleségét. Jelenleg műszaki, művészeti és informatikai területeken zajlik itt az oktatás, kilencszáz hallgatóval. Az idei akkreditációs jelentés már javasolta a kar nevében a művészeti terület megjelenítését. A „faanyagtudományi" jelző az első induló és máig meghatározó fontosságú, országosan egyedi képzés megnevezését szolgálja. Pusztán e három szakterület feltüntetése azonban egy nehezen megjegyezhető, rosszul rövidíthető nevet eredményezett volna. Viszont Simonyi Károly professzor neve a többféle szakterület együttlétét egyértelműen hitelesíti.

Simonyi Károlyról következő számunkban írunk bővebben.

UF UNIVERSITAS FIDELISSIMA

Sorozatban mutatjuk be a Nyugat-magyarországi Egyetem tulajdonában lévő Kft.-k tevékenységét.
Elsőként az Universitas Fidelissima KFT. munkájába pillantunk be, kiemelve a LIGNEUM LÁTOGATÓKÖZPONT és a GYIK RENDEZVÉNYHÁZ színes tevékenységét.
Karácsonyi számunkban a Nagycenki Lovasképzési Központ és a Nyugat étterem következik.

GYIK

2011 tavaszán az Universitas Fidelissima Kft. több civil szervezettel közösen adta be pályázatát a GYIK üzemeltetésére. Az elnyert pályázat után 2011. szeptember 1-jén nyitotta meg kapuit újra a ház. Az elmúlt két évben számos érdekes, színes programmal gazdagította a város kulturális életét, bizonyítva is ezzel a létjogosultságát.

Tevékenységi köre három nagy területet fog át.

1/ Befogadóként 18 civil szerveződésnek, művészeti csoportnak ad helyet – többek között – a Városi Fúvószenekarnak, a Városi Versmondó Stúdiónak és a Városi Rajzkörnek. Vállalati, családi rendezvények /pl. esküvők/, táncgálák rendezésére is nyitott a ház.

2/ Az igényes szórakoztatás területén olyan együttesek, előadók meghívására helyezi a hangsúlyt, akik már évtizedek óta jelen vannak a magyar kulturális életben. Pl. Benkó Dixieland Band, Bródy János...stb.

3/ Az értékteremtő, értékmegőrző tevékenysége következtében megvalósulhatnak olyan programok, mint a Felolvasó Maraton, Irodalmi Kávéház, Soproni Ifjúsági Pódium /összművészeti fesztivál/, különböző kiállítások, Óvodás Versmondó Nap,
különféle pályázatok /rajz, fotó/, melyekkel hagyományt szeretnének teremteni.

A „Kicsiknek és nagyoknak!" szlogen jelzi, hogy valamennyi korosztálynak, társadalmi rétegnek kívánnak rendszeres szabadidős programokat nyújtani. Jelentősek a téli időszakban a bálok, nyáron pedig az óvodás- és iskolás táborok szervezése.

A város polgárai egyre jobban magukénak érzik ismét a GYIK Rendezvényházat, amit a növekvő látogatottság is jelez.

Orbán Júlia
intézményvezető

BENEDEK-NAP:
DAL A SZERETETRŐL

Sokéves hagyomány, hogy a Benedek Elek nevét viselő kar hallgatói és oktatói minden szeptember végén megemlékeznek a nagy mesemondó születésnapjáról. Ilyenkor nemcsak ünnepi beszéd hangzik el a kampusz előtt, és nemcsak koszorút tesznek Apó szobor-talapzatára, hanem évről évre más intézet-készítette műsort hallgathatnak tanulók és tanítók.

Idén a kétnyelvűség volt a téma, hiszen a nyelvtanárok csoportja felelt a méltó megemlékezésért. Mielőtt azonban a német és az angol specializációjú óvópedagógus-hallgató csoport és az erazmusos diákok a díszteremben – mely Brunszvik Terézről neveztetett el – megszólaltak, nevetve-játszva énekeltek volna, s mielőtt az itt tanuló spanyol hallgatók szóval és képpel bemutatták volna saját világukat, szűkebb és tágabb pátriájukat: Spanyolhont, és vallottak volna soproni ittlétükről, az épület előtti téren Benedek Elek mellszobránál dr. Kovács András, a Szent Orsolya Római Katolikus Általános Iskola és Gimnázium igazgatója emlékezett. Emlékezett hajdani mesehallgató gyerekként, majd apaként, és természetesen tanárként, akire gyermekek lelke van bízva.

Az öreg faültető énekéből idézett:

„Mindegy! Te csak ragyogj, segélj nekem,
A zord szelet kergesd a messzeségnek,
Mi hasznom benne? - én nem kérdezem,
Csak ültetek a jövő nemzedéknek.„

Igen, Benedek-apó szeretetből ültetett: gyűjtötte hazánk mese- és mondavilágát. Azt a kincset, mely kultúránk része. Minden nép mesevilága – hangsúlyozta Kovács András – egységesen az emberi kultúra része. Erkölcsi alapvetést fogalmaz meg valahánymese.

A magyar mesék kiváltképpen. Miközben őrzik nemzeti karakterünket, örök értéket hordoznak és közvetítenek.

Majd a Dal a szeretetről című Benedek-verset citálta:

Szeretet lánca! Kössed egybe
Szívét nagyoknak s gyermekeknek!
Gyűlölség! Légy úgy eltemetve,
Hírét se halljuk létednek!
Ez országnak minden lakója
Egymást szeresse, védje, ójja:
Naggyá ország csak így lehet - -
- Csudát művel a Szeretet.

Záró gondolatként pedig Benedek Elek sírfeliratát idézte:

Jézus tanítványa voltam
Gyermekekhez lehajoltam
A szívemhez felemeltem
Szeretetre így neveltem.

Szeretetre pedig csak az tud másokat nevelni – fejezte be ünnepi beszédét Kovács András –, akiben magában is a szeretet uralkodik!

SFG

PANNON Cigányzenekar decemberben a GYIK-ban

A PANNON Cigányzenekar lép fel 2013. december 22-én, vasárnap 18 órai kezdettel a GYIK Rendezvényházban. Érdekesség a zenekar életéből: Magyarország miniszterelnöke az ő muzsikájukkal köszöntötte Angela Merkelt, a kancellárasszony újraválasztása alkalmából.

JÖN! JÖN! JÖN!
2013. NOVEMBER 9. SZOMBAT
20.00 ÓRA
QUIMBY
GYÍK RENDEZVÉNYHÁZ

EMLÉKÜLÉS GIDAI ERZSÉBET HALÁLÁNAK 5. ÉVFORDULÓJÁN

A Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kara 2013. szeptember 10-én délelőtt emlékülést tartott alapító dékánja, a kar „Széchenyi István" Doktori Iskolájának vezetője, az öt éve elhunyt Gidai Erzsébet professzorasszony tiszteletére.

Abban az előadóban emlékeztek, melyet még a Dékánasszony vezetése alatt terveztek, de csak később épült fel, s halálának egy éves évfordulóján róla neveztek el. Az ünnepélyre az ország több vidékéről, valamint az egyetem csaknem minden karáról érkeztek résztvevők: kollégák, hajdani tanítványok. Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr visszaemlékezve a temetésen elmondott búcsúztatójára a dékánasszony szakmai életútját méltatta, majd kiemelte a diákok, a határon túli magyarság iránti elkötelezettségét és a személyéből áradó szeretetet és életerőt.

Gidai Erzsébet 1940. május 22-én Budapesten született, de gyermek és fiatalkorát már a Fejér megyei Kulcson töltötte. 1962-ben végzett okleveles közgazdaként, majd 1969-ben az ELTE Bölcsészettudományi Karán okleveles pszichológussá avatták. Első munkahelye a Magyar Nemzeti Bank volt, majd 1963-ban egyetemi oktatói kinevezést nyert a Semmelweis Orvostudományi Egyetemre, ahonnan 1983-ban egyetemi docensként került át a Társadalomtudományi Intézetbe tudományos osztályvezetőnek. 1989 és 1991 között a Szakszervezetek Gazdaság- és Társadalomkutató Intézetének igazgatója, majd 1991-től a Társadalomkutató és Előrejelző Intézet igazgatója volt.

A Soproni Egyetem Közgazdasági Intézetébe 1996-ban nyert egyetemi tanári kinevezést. 1996-tól a Közgazdasági Intézet, 1999 szeptemberétől a Gazdálkodási Szak, majd az újonnan alakult Közgazdaságtudományi Intézet igazgatója lett. 2000-2006 között – két ciklusban – a Közgazdaságtudományi Kar alapító dékánja volt. A Közgazdaságtudományi Kar Széchenyi István Doktori Iskoláját haláláig vezette. Mindeközben 1966-ban Budapesten egyetemi doktori, 1975-ben, Berlinben kandidátusi tudományos fokozatot szerzett. 1988-ban a közgazdaságtudomány akadémiai doktora lett. 1996-ban habilitált doktori címet érdemelt ki. Kevesen tudják, hogy 1994-ben ajánlották akadémiai levelező tagságra is.

Szakmai munkásságát és közéleti tevékenységét számtalan kitüntetéssel ismerték el.

Gidai Erzsébet nagy tisztelője volt a legnagyobb magyarnak – nem véletlenül nevezte el az akadémia-alapító, nagycenki-soproni kötődésű grófról doktori iskoláját. Széchenyi szavai jól példázzák életfelfogását:

„Mindenható Isten, hallgasd meg mindennapi imádságomat. Töltsd el szívemet angyali tisztaságú szeretettel embertársaim iránt, hazám iránt és honfitársaim iránt! (…) Gondolkodni és dolgozni akarok, éjjel nappal, éltem fogytáig.„

Szeretet, jövőbelátás, gondolkodás és munka, szüntelen cselekvés – ezek hatották át életét.

Szeretetét mindenekelőtt családja tapasztalhatta. Szeretetét bőséggel szórta hallgatói irányába is. Kiemelt figyelmet fordított diákjai ügyes-bajos gondjainak megoldására, sőt tanácsok nyújtására is maradt energiája. Ajtaja hallgatói előtt mindig nyitva állt, bizton számíthattak rá, hogy idejével nem fukarkodik. Nagy gonddal, kitüntetett figyelemmel kísérte a határon túlról érkező magyar hallgatókat, pályafutásukat az egyetem elvégzése után is nyomon követte.

S végül szeretete a haza és honfitársai iránt! A népi származás és a mély nemzettudat formálták politikai gondolkodásmódját. A tenni akarás és a tehetetlenség gyakorlata közti redundancia felismerése diktálta számára a politikai szerepvállalást. Aktívan részt vett a Magyarok Világszövetségének munkájában, 1998 és 2002 között parlamenti képviselő volt. Ő a meggyőződése szerinti legjobbat, a legigazabbat akarta. A nagypolitika mégsem az Ő világa volt. Az Ő terepe, életének igazi színpada ugyanis az oktatás, a tanítás, a nevelés volt. Ebben alkotott – intézményünk számára is – maradandót.

Gondolkodni, dolgozni, szüntelenül alkotni – ez volt hivatása, s ez ma életének üzenete. Elévülhetetlen érdemeket szerzett a Nyugat-magyarországi Egyetemen a közgazdász képzés indításában, a Közgazdaságtudományi Kar alapításában, valamint a Kar Széchenyi István Doktori Iskolájának megteremtésében. Ez az Ő igazi, kétségbevonhatatlan életműve. Amíg közgazdászképzés lesz Sopronban, addig a kezdet, a viszonyítási pont Gidai Erzsébet lesz.

Teleki Pállal együtt vallotta:

„Az Úristen nehéz helyre rendelt bennünket – de megálltuk helyünket és megálljuk most is. De hogy továbbra is megállhassuk helyünket, nem elég azt csak hirdetni, hanem dolgoznunk is kell."

Ezen gondolatok tekinthetjük az Ő szellemi testamentumának. Dolgozni másért, dolgozni a közért, dolgozni közös jövőnk letéteményeseiért, a magyar ifjúságért. Mindig csak adni és adni....

Faragó Sándor kijelentette, hogy amíg Sopronban közgazdász képzés folyik, addig Gidai Erzsébet lesz ennek viszonyítási pontja. Dr. Fábián Attila – a kar jelenlegi dékánja – elsősorban személyes emlékeket osztott meg az egybegyűltekkel, amiket nevetve és meghatódva hallgatott a közönség. Dr. Kovács Árpád, a Költségvetési Tanács elnöke a közgazdász, az oktatásszervező és a hivatás iránti elkötelezettsége aspektusából emlékezett meg Gidai Erzsébetre. Külön kiemelte azt a ritka tulajdonságát, hogy szakmai és politikai ellenfeleit is tisztelettel kezelte, és a leghevesebb vitában is megőrizte emberi méltóságát. Külön megemlékezett a kar által szervezett oktatási és egyéb kulturális eseményekről, amiken örömmel vett részt. Ezután Horváthné Gergácz Erzsébet Wass Albert „Üzenet haza" című versét szavalta el, amely a professzorasszony kedvence volt. Baranyai Konrád - egykori hallgató - szaxofonszólóval rótta le tiszteletét.

A megemlékezés végén a Gidai Erzsébet Szakkollégium képviselői koszorúzták meg a terem falán elhelyezett emléktáblát.

KTK

BARSI ERNŐ (SÁLY, 1920. – GYŐR, 2013.)

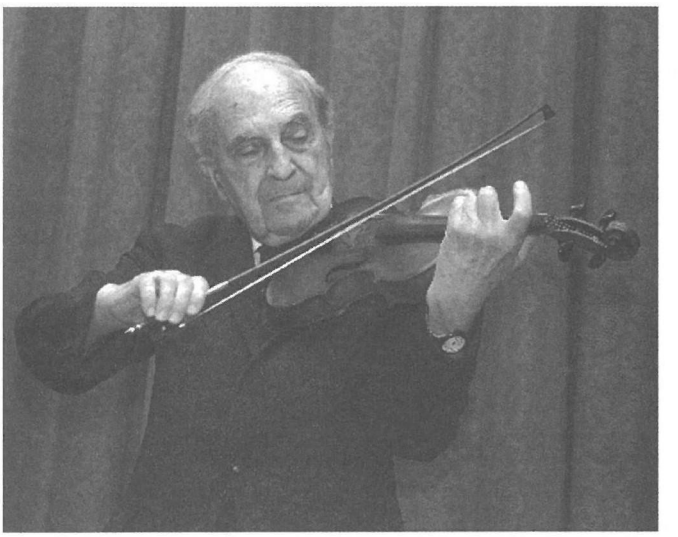

...milyen nagy isteni ajándék az, hogy Tanár urat 93 év után hívták haza, hogy a 93 év minden földi percében teljesíthette azt a küldetést, amely csak a kiválasztottaknak adatik meg. A búcsúzó szavakat természetes, hogy a szomorúság hatja át, ám én mégis azt gondolom, a szomorúság nem hatalmasodhat el rajtunk, mert Barsi Ernő tanár úr élete nem múlt el, csupán befejeződött. Bár halálával valami kétségtelenül elveszett, mégis a veszteségnél nekünk több maradt hátra, hiszen ezer meg ezer képben, gondolatban és mosolyban őrizzük őt magunkban. E tárház különösen gazdag azoknak, akik vele dolgozhattak, a tanártársaknak, munkatársaknak és azoknak, akik tőle tanulhatták meg a zene, a zenetörténet, a néprajz alapjait, tételeit, akikhez szóltak biztató kedves szavai. Számunkra, számukra most tudatosul, hogy Tanár úr mindenséggé vált. Megállapíthatjuk, hogy e napokban nincs adottságunk reálisan felmérni, hogy általa mily sokat kaptunk, így talán állíthatjuk, hogy legszomorúbb a legféltettebb kincse a hegedű, amely tanár úr minden mozzanatának velejárója, tárgyiasult társa, amely most általa örökre elhallgatott, amely nélkül nem volt előadás, nem volt tanóra, amely nélkül nem volt szülőföldi, sályi utazás. Egy felsőoktatási intézmény emlékezete mindenekelőtt a tudósról a teljesítményről kellene, hogy szóljon, de most az első szavak elhangzásánál kivételt kell tennünk, mert olyan, a tudomány iránt elkötelezett egyéniség előtt tisztelgünk, akinek hatalmas súlyú és jelentőségű tudományos munkáját felülírja a tudós ember személyisége. A Barsi Tanár Úrnak a szülői ház tanítása, sugallata adott egy olyan szemléletet, amely így foglalható össze, hogy e földön csak azt szabad tenni, ahhoz szabad nyúlni, amelyből a cselekvő ember szeretete tör elő, a cselekvő szeretete sugárzik. Így a valamennyiünk Ernő bácsija nemcsak hirdette, hanem teljességgel megvalósította Szent Pál tanítását mesterfokon úgy, hogy az áthatotta lenyűgöző lexikális tudását, amelyet mindenkor arra a szintre transzponált, amely a befogadónak a legoptimálisabb volt. A Tanár úr minden mozzanatában a szakmaiság legnagyobb igényével jelen volt, benne rejlett elődeink bölcsessége, tapasztalata. (...)

A földre született emberek közül csak néhányat ruház fel a Teremtő egyidejüleg az előbb sorolt talentumokkal, ezért érezzük, hogy Barsi Ernő tanár úr nem tud elmenni, mert szelleme, ereje jelen van. Az élete útján mindenért meg kellett küzdenie, de minden nehézségen úrrá tudott lenni, mert ami vele történt, azt a Teremtő szándékának tulajdonította, így vallotta, hogy mindenben ott lakozik a jó, amelyre Ő mindig rátalált, és amiből Ő mindig erőt merített. A megtalált jót őszinte szívvel megbecsülte, ereklyeként kezelte. Így azt is, hogy a Barsi család első gyermekeként 93 évvel ezelőtt tanító szüleitől a munka és az igaz szó, a múlt örökségének megbecsülését, a szülőföldjétől a falvakban élők, azaz az övéinek értékkincsét kapta. A pataki református gimnázium, a teológiai, a zeneakadémiai tanulmányok során az általa legnagyobb kincsek közé sorolta, hogy többek között Szabó Ernő, Újszászy Kálmán, Waldbauer Imre, Kodály Zoltán tanítványa lehetett. Barsi Tanár úr élete – a győriek nagy szerencséjére – itt a városban teljesedett ki, hisz a sors 1947-ben Győrbe hozta. 1959-től a győri Felsőfokú Tanítóképző Intézetben végezte oktató tevékenységét. Kiemelt iskolateremtő szerepe volt a tanítóképző felsőfokúvá válásának folyamatában, nagyban hozzájárult, hogy ma az intézmény a magyar felsőoktatás egyik elismert részévé vált. A leendő tanítóknak éneket, ének- tantárgypedagógiát tanított, néprajz speciálkollégiumot alapított. Etnográfusi, pedagógusi munkájának eredményeként az ország közel 100 iskolájában indult meg a néprajz tanítása. Tanár Úr tanítványai az Ő kivételes többletét magukba zárhatták, így már láthatjuk, hogy ők szárnyalnak, az élet minden területén megállják helyüket, vannak akik az egyetemi katedráig jutottak. Tanár Úr a sokrétű tevékenysége mellett gyermekeiért, családjáért mindent megtevő családapa, gyülekezetének lelkipásztora. Így számunkra felfoghatatlan, hogy tehetett eleget több mint 5000 előadásnak, közel 50 könyv kiadásának, több mint 400 tanulmány megjelentetésének, a doktori fokozat megszerzésének. Annak a kutató munkának, amelyet a falvakban az övéi között végzett, amelynek köszönhető, hogy Bükkaljától, Szigetközön, Rábaközön át az Őrvidékig a nép felhalmozott kincseit az utolsó pillanatban megmentette papírra vetette, halhatatlanná tette, az utókornak adományozta. Mindezekkel nemzetközi hírnévre tett szert, amely során Oroszországtól Kanadáig ismerték munkásságát. Ezáltal lett tudós tanára, kiemelt oktatója a Nyugat-magyarországi Egyetemnek, az Apáczai Karnak, ezért lett a díszpolgári címek sorában a Nyugat-magyarországi Egyetem díszpolgára. A tanítóképzőben 1982-ig nyugdíjazásáig tanított. 2012 szeptemberében a katedrán az 53. tanévet kezdte meg. Örömünkre elmaradhatatlan részvevője volt a tanévnyitó és a diplomaátadó ünnepségeknek, a kari rendezvényeknek, óraadóként végzett érdekfeszítő óráiért a ma fiatalsága lelkesedett. (...)

Kedves Tanár Úr! Kedves Ernő bácsi!

Hang voltál az Isten énekében, köszönjük Istennek, Neked, hogy hallhattunk. Tanítottál Mindnyájunkat a szeretetre, miután a mennyből tekintesz ránk, láthatod a szeretet tart meg millió meg millió lélekben. Istennek köszönjük, hogy a miénk voltál! Kedves Ernő bácsi, Te aki mindenkor igaz maradtál Máraival mondhatod, megnyugtatóan számunkra: „Megéltem a legtöbbet és a legnagyszerűbbet, az emberi sorsot. Más és jobb nem is történhetett velem." Mi most több százan eljöttünk Isten hozzádot mondani Neked. Érezzük, hogy e sírhalomból a mai naptól a szeretet árad, e sírhalom előtt mindenkor szeretettel mondjuk, Köszönjük Tanár Úr, köszönjük Ernő bácsi! E köszönetünkkel ISTEN ÁLDJON! ISTEN VELED! Nyugodj békében!

Dr. Cseh Sándor oktatási rektorhelyettes

(a temetésen - 2013. augusztus 16 - án Győrött - elhangzott búcsúbeszédének részletei)

SMAFC - ÉRMEK A MEGYEI DÍJLOVAGLÓ DÖNTŐBEN

A SMAFC Lovas Szakosztálya hagyományos résztvevője a Győr-Moson-Sopron Megyei Díjlovagló Bajnokságnak. Az elmúlt évben megyei bajnokságot nyert a csapat.

Már-már hagyománnyá alakult a Győr-Moson-Sopron Megyei Díjlovagló Bajnokság, amely az 1990-es években kezdett a kibontakozni. A versenyek a felbomlott Területi Szövetségek hagyta űrt töltötték ki, az érdekelt lovasok összefogásából kezdetben kisebb, de szakmailag helytálló rendezvények születtek. A Nyugat-magyarországi Területi Szövetség versenyei helyett, először Nagycenken, a régi focipályán rendeztek hivatalos díjlovas versenyt, más lovas programokkal összefogva. Az ezeken a versenyeken felnövő generáció, egyre nagyobb igényekkel, egyre több magán támogatással kezébe vette a rendező szerepét. A Bajnokság lebonyolítását a nagycenki Horváth család vállalta magára, annak minden szépségével és nehézségével.

A 2013-as versenyévadban négy forduló került megrendezésre, ebből három a Horváth - Lukács klub otthonában, a hidegségi Ilona majorban egy forduló pedig a Hegykő falu lovas pályáján zajlott le. A versenyek megőrizték a családias hangulatot a szakmai emelkedés mellett. Amit a bajnokságban nem résztvevő, de a versenyszámokban közösen vetélkedő külföldi lovasok is előre lendítenek.

Problémaként érzékelhető, hogy kevés az új, főként a fiatal lovas. Ebben a verseny idényben például csak egy Ifjúsági induló volt. Annak ellenére, hogy az egyes fordulókon rajtengedély vizsga tételére is lehetőség adódik és, hogy a kezdetektől fogva külön díjazásban részesül az idény legjobb kezdő lova és lovasa. Az indulók jelentős részét a két helyi lovas klub teszi ki, a SMAFC Lovas Szakosztálya és a Horváth & Lukács LK. Mint az a minősítő pontok arányából is kitűnik a SMAFC lovasai az alap és a könnyű osztályú, míg a Horváth & Lukács LK a képzettebb lovast és lovat igénylő közép és nehéz kategóriában indulnak. A Bajnokságban az számíthat igazán eredményre, aki minden fordulón erőbedobással részt vesz, legalább 55%-os program lovaglásával, minél több minősítő pontot szerez.

A negyedik egyben utolsó forduló alkalmával hét kategóriában avattak bajnokokat:

Megyei Bajnokság Díjlovagló Bajnoka:
1. Horváth Ágnes, Horváth & Lukács LK.
2. Hámor Martina, Horváth & Lukács LK.
3. Halasiné Szekendy Katalin, SMAFC

Megyei Bajnokság Ifjúsági Díjlovagló Bajnoka:
Mayer Dóra, SMAFC

Megyei Bajnokság Legeredményesebb Díjlovasa:
Horváth Ágnes, Horváth & Lukács LK.

Megyei Bajnokság Legeredményesebb Díjlova :
Jupiter, Horváth & Lukács LK.

Megyei Bajnokság Legeredményesebb Díjlovagló Klubja:
Horváth & Lukács LK.

Megyei Bajnokság Legeredményesebb Kezdő Díjlova:
Czifra, SMAFC

Megyei Bajnokság Legjobb Kezdő Lovasa :
Mayer Dóra, SMAFC

Halasi Csilla
www.nyme.hu

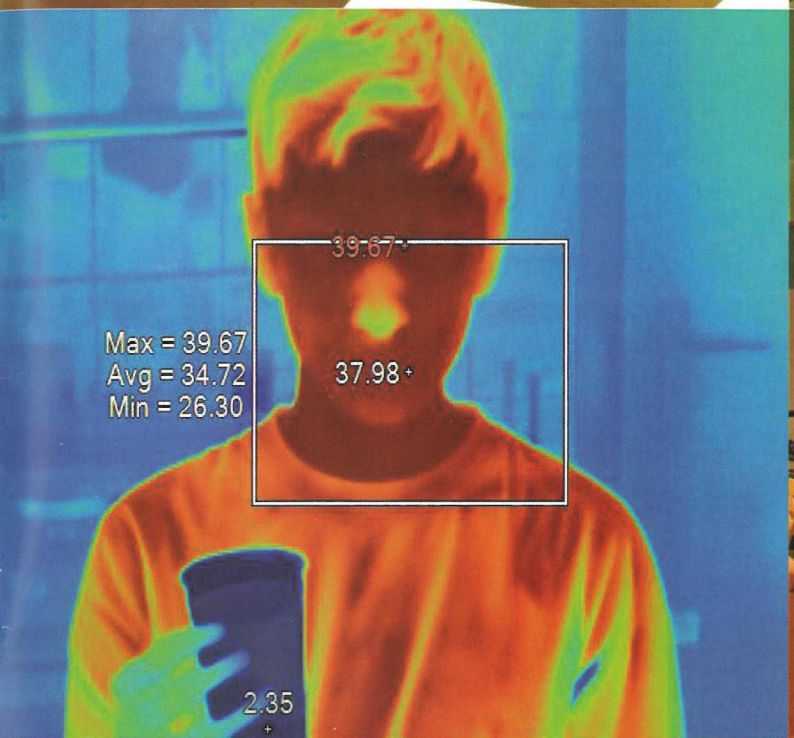
39.67
Max = 39.67
Avg = 34.72
Min = 26.30
37.98
2.35